

Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iwkowej w 2024 r.

Spis treści

1. Wstęp.....	4
2. Struktura Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iwkowej.....	6
3. Obszar działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iwkowej i odbiorcy pomocy społecznej.....	7
4. Realizacja zadań wynikających z Ustawy o pomocy społecznej.....	14
4.1. Zadania zlecone gminie realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwkowej.....	18
4.1.1. Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki.....	18
4.2. Zadania własne gminy realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.....	19
4.2.1. Zasiłki stałe.....	19
4.2.2. Zasiłki okresowe.....	19
4.2.3. Zasiłki celowe i w naturze.....	20
4.2.4. Realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu”.....	21
4.2.5. Usługi opiekuńcze oraz integracja społeczna.....	23
4.2.6. Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej.....	24
4.2.7. Praca socjalna w środowisku.....	25
4.2.8. Poradnictwo specjalistyczne.....	27
5. Aktywne formy wsparcia.....	28
5.1. Aktywizacja osób bezrobotnych.....	28
5.2. Realizacja zadań wynikająca z Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 Podprogram 2023, który jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.....	29
5.3. Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2024.....	30
5.4. Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – edycja 2024.....	31
6. Realizacja zadań wynikających z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	32
7. Realizacja zadań wynikających z Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.....	33
8. Realizacja zadań wynikających z Ustawy o świadczeniach rodzinnych.....	35
8.1. Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego.....	35
8.2. Świadczenia opiekuńcze i zasiłek dla opiekuna.....	38
8.2.1. Zasiłek pielęgnacyjny.....	38
8.2.2. Świadczenie pielęgnacyjne.....	38
8.2.3. Specjalny zasiłek opiekuńczy.....	39
8.2.4. Zasiłek dla opiekuna.....	41
8.3. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (becikowe).....	41
8.4. Świadczenie rodzicielskie.....	41
9. Realizacja zadań wynikających z Ustawy o pomocy osoba uprawnionym do alimentów.....	42
10. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów – realizacja Ustawy o systemie oświaty.....	44
11. Realizacja zadań wynikających z Ustawy o Karcie Dużej Rodziny.....	45
12. Realizacja zadań wynikających z Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.....	46
13. Realizacja zadań wynikających z Ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.....	49
14. Realizacja zadań wynikających z Ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci „800+”.....	50
15. Współpraca w realizacji Programu „Czyste powietrze”.....	50
16. Realizacja Ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.....	51

17. Realizacja ustawy o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu.....	52
18. Realizacja ustawy o dodatku osłonowym.....	53
19. Realizacja ustawy o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego.....	54
20. Realizacja zadań zawartych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015 - 2025.....	55
II. Przeciwdziałanie rozwojowi uzależnień i przemocy domowej.....	61
III. Bezrobocie i rynek pracy.....	66
IV. Rozwój aktywnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.....	68
21. Zakończenie.....	73

1. Wstęp

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych. Regulację prawną pomocy społecznej zawiera Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie z organizacjami społecznymi, organizacjami pozarządowymi, a także katolickimi. Wszystkie te instytucje mają jeden cel – pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie samodzielnie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna być nakierowana na usamodzielnianie osób i rodzin. Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji oraz właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny oraz ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

W pierwszej kolejności rodzina powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co pozwoli zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz będzie stymulować aktywność własną, wyzwalać potencjał, a także pozwoli na uczenie się nowych umiejętności. Pomoc społeczna powinna być nakierowana na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparcie osoby w rodzinie, w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, kościołów czy organizacji pozarządowych. Wsparcie instytucjonalne występuje w sytuacji, gdy osoba, jej otoczenie, rodzina lub środowisko lokalne staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę

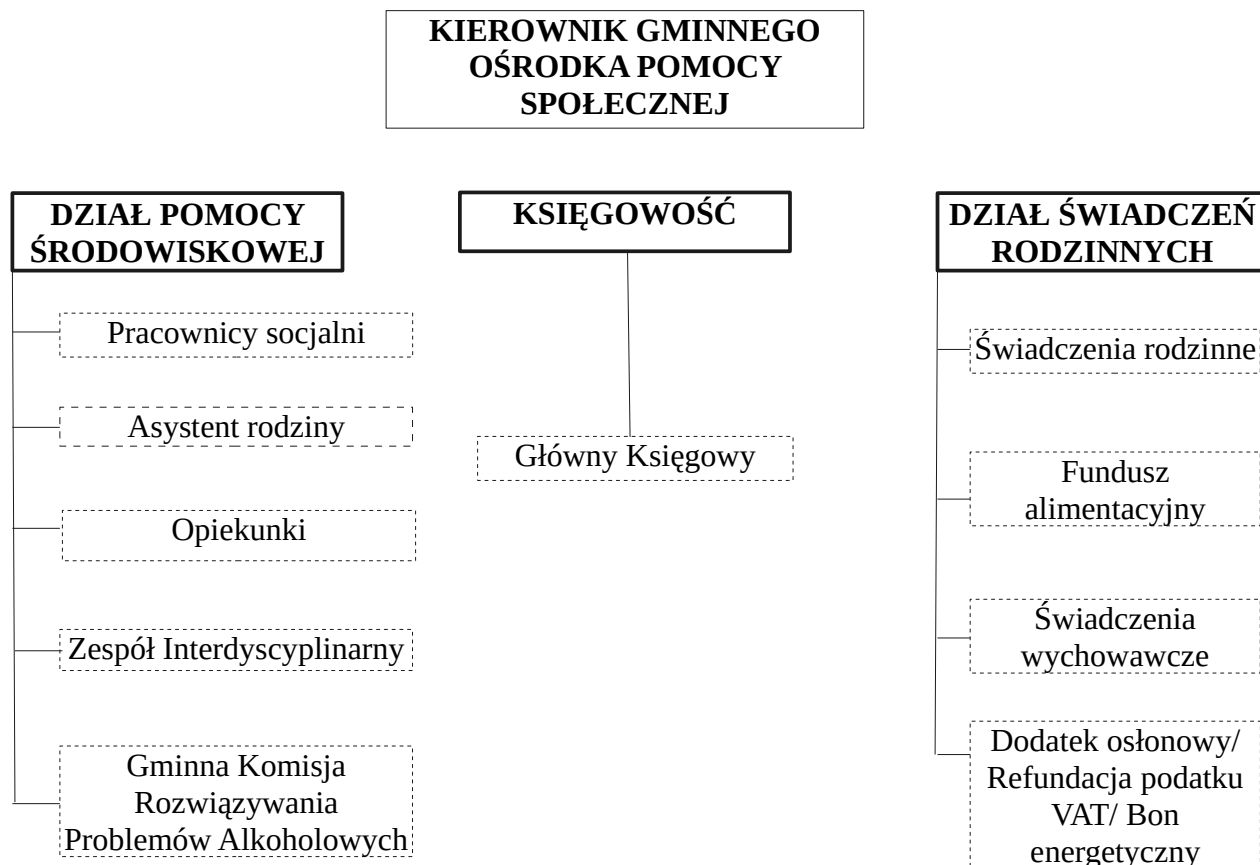
uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej - zgodnie z art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Pomoc społeczna powinna dążyć do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Katalog osób uprawnionych do uzyskiwania pomocy oraz sytuacji, w jakich pomoc może zostać udzielona, zawarty w ustawie o pomocy społecznej, nie jest katalogiem zamkniętym. Osoba potrzebująca wsparcia powinna współpracować z pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej lub innymi specjalistami w celu rozwiązania swojej trudnej sytuacji życiowej. Zmusza to osoby wymagające wsparcia do zmiany postawy z ogólnie biernej i roszczeniowej na postawę aktywną w rozwiązywaniu własnych potrzeb.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwkowej w roku 2024 dążył do zmiany postrzegania go w świadomości społeczności lokalnej, gdyż nie jest już tylko instytucją wypłacającą świadczenia pieniężne, lecz dzięki nowym formom wsparcia o charakterze niepieniężnym, przyczynia się skuteczniej do usamodzielniania rodzin i przeciwdziałania społecznej marginalizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwkowej przedstawia sprawozdanie ukazujące działania realizowane na przestrzeni 2024 roku. Ośrodek kontynuuje wysiłki w zakresie skutecznego wsparcia osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iwkowej w 2024 roku wpisały się w ramy lokalnej polityki społecznej poprzez realizację głównych zamierzeń zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Iwkowa na lata 2015-2025, przyjętej Uchwałą Nr VII/37/15 Rady Gminy w Iwkowej z dnia 11 maja 2015 r. w sprawie: przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2025. Głównym celem działania ośrodka w roku 2024 było wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także zapobieganie i przeciwdziałanie sytuacjom utrudniającym życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem. Cel ten realizowano poprzez wykorzystanie różnorodnych instrumentów pomocy pieniężnej i niepieniężnej, zarówno z zakresu pomocy społecznej, jak i innych świadczeń przyznawanych rodzinom w formie: świadczeń rodzinnych, pomocy materialnej dla uczniów, pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

2. Struktura Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iwkowej

Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej kieruje jednoosobowo kierownik, który odpowiada za nadzór merytoryczny, organizację pracy oraz ponosi odpowiedzialność finansową za działalność Ośrodka.

Na dzień 31.12.2024 r. zatrudnionych było ogółem 9 osób.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Iwkowej wszyscy pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe do wykonywania pracy na zajmowanych stanowiskach, zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Dodatkowo, pracownicy systematycznie podnosili swoje kwalifikacje, uczestnicząc w wielu specjalistycznych szkoleniach, seminariach i konferencjach, które dotyczyły m.in. pomocy społecznej, przemocy w rodzinie, świadczeń rodzinnych i pieczy zastępczej, księgowości oraz innych zagadnień niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań wynikających ze statutu Ośrodka.

Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iwkowej został nadany Uchwałą Nr XVII/118/19 Rady Gminy w Iwkowej z dnia 30 grudnia 2019 r.

W 2020 r. Zarządzeniem nr 3/2020 z dnia 4 lutego 2020 r. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iwkowej wprowadził nowy Regulamin Organizacyjny GOPS w Iwkowej.

3. Obszar działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iwkowej i odbiorcy pomocy społecznej

Gmina Iwkowa, położona w województwie małopolskim, stanowi najbardziej wysuniętą na południe część powiatu brzeskiego, granicząc z powiatami nowosądeckim, limanowskim i bocheńskim. Teren gminy jest zróżnicowany, gdyż leży na styku dwóch krain fizjograficznych: wschodnich krańców Beskidu Wyspowego i zachodniej części Pogórza Rożnowskiego. W centrum rozciąga się malownicza Kotlina Iwkowska.

Gmina Iwkowa jest jedną z najmniejszych gmin regionu tarnowskiego, o powierzchni 47,2 km². Pod względem komunikacyjnym, gmina leży około 8 kilometrów na zachód od drogi krajowej Brzesko-Nowy Sącz, w pobliżu Jeziora Czchowskiego.

Gmina Iwkowa jest gminą wiejską, położoną w powiecie brzeskim, graniczącą z gminami Czchów, Łososina Dolna, Laskowa i Lipnica Murowana. Siedzibą gminy jest Iwkowa. Gmina Iwkowa obejmuje 7 sołectw: Iwkowa (siedziba władz gminy), Dobrociesz, Wojakowa, Kąty, Drużków Pusty, Połom Mały i Porąbka Iwkowska. Na jej terenie funkcjonuje 5 szkół podstawowych oraz 2 publiczne i 3 niepubliczne przedszkola. Kulturalną działalność gminy prowadzą Gminna Biblioteka Publiczna oraz Gminny Ośrodek Kultury.

Główne funkcje gospodarcze gminy to rolnictwo, turystyka i agroturystyka. Górzyście tereny sprzyjają rozwojowi produkcji rolniczej, sadownictwa, ogrodnictwa oraz hodowli. Przez wiele lat problemem Gminy było bezrobocie, jednak z roku na rok stopa bezrobocia w gminie Iwkowa jest niższa. Wielu mieszkańców Gminy Iwkowa pracuje w większych miastach, oddalonych średnio od 30 do 100 km od miejsca zamieszkania.

Na dzień 31 grudnia 2024 r., średnia stopa bezrobocia w powiecie brzeskim wyniosła 5%, a liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Brzesku z terenu gminy Iwkowa wynosiła średnio 68 osób. Porównując te dane do lat poprzednich, zauważalny jest stopniowy spadek bezrobocia, co jest efektem rozwoju lokalnych firm oraz wzrostu aktywności zawodowej mieszkańców. Szczegółową strukturę bezrobocia w Gminie Iwkowa przedstawia poniższa tabela:

Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku ul. J. Piłsudskiego 19 32-800 Brzesko	I 2024	II 2024	III 2024	IV 2024	V 2024	VI 2024	VII 2024	VIII 2024	IX 2024	X 2024	XI 2024	XII 2024
GMINA IWKOWA												
Liczba bezrobotnych (ogółem)	76	79	72	62	66	62	70	73	75	65	62	59
Kobiety	46	48	47	40	42	40	43	42	41	37	37	39
Osoby z prawem do zasiłku	10	9	5	8	6	6	6	7	7	11	11	11
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ)	24	10	10	9	8	6	14	13	12	15	10	6
Osoby wyłączone z ewidencji (odpływ)	10	7	17	19	4	10	6	10	10	25	13	9
Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy:												
Do 30 roku życia	38	38	36	28	33	28	33	29	33	27	27	28
w tym do 25 roku życia	27	26	23	15	19	15	20	17	21	17	14	15
Długotrwale bezrobotne	25	28	28	26	27	28	33	30	33	31	26	25
Powyżej 50 roku życia	9	10	9	9	9	10	9	9	8	8	7	7
Korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	9	10	9	8	8	9	7	8	9	9	8	7
Posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Niepełnosprawni	4	4	4	4	4	4	5	3	3	1	1	1
Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy (w miesiącach)												
Do 1	19	9	6	5	7	5	13	13	11	10	8	5
1 – 3	7	17	18	9	8	6	10	16	19	12	14	16
3 – 6	16	15	8	10	12	13	6	6	8	9	9	6
6 – 12	12	15	18	15	15	12	14	12	8	5	7	10
12 - 24	11	11	10	9	10	12	12	12	14	16	11	8
Pow. 24	11	12	12	14	14	14	15	14	15	13	13	14
Bezrobotni wg wieku												
18 - 24	27	26	23	15	19	15	20	17	21	17	14	15
25 - 34	20	21	20	20	20	19	19	20	22	19	22	20
35 - 44	14	14	11	8	9	10	13	17	15	13	11	11
45 - 54	10	12	13	14	13	13	13	15	13	12	11	9
55 - 59	2	4	3	3	3	3	3	2	2	1	1	1
60 lat i więcej	3	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3
Bezrobotni wg wykształcenia												
Wyższe	15	14	12	12	14	14	15	16	15	14	16	15
Policealne i średnie zawodowe / branżowe	20	19	18	15	17	16	19	18	19	10	11	13
Średnie ogólnokształcące	5	5	4	3	3	2	4	6	6	2	3	3
Zasadnicze zawodowe / branżowe	27	29	27	20	21	20	22	24	26	28	22	18
Gimnazjalne / podstawowe i poniżej	9	12	11	12	11	10	10	9	9	11	10	10
Bezrobotni wg stażu pracy												
Do 1 roku	9	12	10	9	11	10	13	17	19	16	16	14
1 - 5	25	26	28	21	20	19	22	19	21	18	16	17
5 – 10	12	12	11	12	13	12	12	12	14	13	11	10
10 – 20	12	13	11	8	8	9	11	12	9	7	7	5
20 – 30	3	3	2	4	4	4	4	6	4	5	4	3
30 lat i więcej	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bez stażu	14	13	10	8	10	8	8	7	8	6	8	10

Tabela nr 1. Struktura bezrobocia w Gminie Iwkowa w 2024 r. Źródło: PUP w Brzesku.

Gmina Iwkowa dysponuje zasobami umożliwiającymi efektywne rozwiązywanie problemów społecznych swoich mieszkańców. Kluczowe jednostki, które realizują te zadania, to Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwkowej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespół Interdyscyplinarny. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje również z innymi instytucjami, takimi jak: Rada Gminy Iwkowa, Policja, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku, Sądy, parafialne oddziały CARITAS, Gminny Ośrodek Kultury oraz szkoły i przedszkola działające na terenie Gminy.

Zadaniem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest przede wszystkim wspieranie osób i rodzin w ich wysiłkach mających na celu zaspokojenie podstawowych potrzeb, umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, poprzez realizację świadczeń z pomocy społecznej. Ośrodek podejmuje działania na rzecz usamodzielnienia osób oraz ich integracji ze środowiskiem, oferując pracę socjalną, poradnictwo, pomoc w formie świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych. Dodatkowo GOPS obsługuje pomoc materialną dla uczniów w zakresie socjalnym, zgodnie z ustawą o systemie oświaty.

W 2024 roku liczba osób korzystających z pomocy wyniosła 304, co stanowi 4,5% wszystkich mieszkańców gminy. W porównaniu do roku 2023 liczba osób korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się o 66 osób, a liczba rodzin, którym przyznano świadczenia, spadła o 17. Najczęstszymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej wskazywanymi w 2024 roku były: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo oraz potrzeba ochrony wielodzietności.

W 2024 roku pomoc w formie świadczeń pieniężnych otrzymało 80 osób, natomiast pomoc niepieniężną – 128 osób. Praca socjalna została zrealizowana w 70 rodzinach.

Porównując dane z 2024 roku z latami poprzednimi, zauważa się tendencję spadkową w liczbie osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, co może sugerować poprawę sytuacji życiowej mieszkańców w wyniku realizowanych działań wsparcia i rozwiązywania problemów społecznych. Szczegółowe dane dotyczące świadczeń i osób korzystających z pomocy znajdują się w tabelach poniżej.

**RZECZYWISTA LICZBA RODZIN I OSÓB
OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ W 2024 ROKU**

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA	LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI ¹⁾	
0	1	2	3	4
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	1	196	83	304
w tym (z wiersza 1): świadczenia pieniężne	2	80	48	136
świadczenia niepieniężne	3	128	54	258
w tym (z wiersza 1): świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	4	0	0	0
świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	5	196	83	304
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej - ogółem	6	X	70	178
w tym (z wiersza 6): wyłącznie w postaci pracy socjalnej	7	X	43	99
Praca socjalna prowadzona w oparciu o:		LICZBA KONTRAKTÓW/PROJEKTÓW SOCJALNYCH	LICZBA OSÓB OBJĘTA KONTRAKTAMI/PROJEKTAMI SOCJALNYMI	
KONTRAKT SOCJALNY część A ^{1,2)}	8	0	0	
KONTRAKT SOCJALNY część B ^{1,2)}	9	0	0	
PROJEKT SOCJALNY ¹⁾	10	0	0	

Tabela nr 2. Osoby objęte pomocą społeczną w 2024 roku.

POWODY PRYZNANIA POMOCY W 2024 ROKU

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
UBÓSTWO	20	69
SIEROCTWO	0	0
BEZDOMNOŚĆ	0	0
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	33	185
W TYM: WIEŁODZIETNOŚĆ	33	185
BEZROBOCIE	5	12
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	34	93
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	56	202
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓŁEM	6	20
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	4	9
RODZINY WIEŁODZIETNE	2	11
PRZEMOC W RODZINIE	2	5
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	0	0
ALKOHOLIZM	5	14
NARKOMANIA	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	0	0
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY, OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ LUB ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	2	5
SYTUACJA KRYZYSOWA	0	0
KŁĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	0	0

Tabela nr 3. Powody korzystania z pomocy społecznej w 2024 roku.

TYPY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
RODZINY OGÓŁEM	126	403
o liczbie osób		
1	32	31
2	20	40
3	25	75
4	13	52
5	19	95
6 i więcej	17	109
w tym rodziny z dziećmi ogółem	74	331
o liczbie dzieci		
1	25	75
2	13	52
3	19	95
4	13	78
5	2	14
6	1	8
7 i więcej	1	9
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM	14	37
o liczbie dzieci		
1	6	12
2	7	21
3	1	4
4 i więcej	0	0
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM	31	97
o liczbie osób		
1	12	12
2	5	10
3	3	9
4 i więcej	11	66

Tabela nr 4. Specyfika rodzin objętych pomocą w 2024 roku.

W 2024 roku najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej były:

1. **Długotrwała i ciężka choroba**, która wciąż stanowi istotny czynnik wśród osób korzystających z pomocy. Zazwyczaj dotyczy to osób starszych, często samotnych, takich jak emeryci i renciści, dla których choroba utrudnia codzienne życie i wymaga wsparcia.
2. **Niepelnosprawność**, która w wielu przypadkach uniemożliwia samodzielne funkcjonowanie. Często wymaga pomocy osób trzecich, co ogranicza możliwości zarobkowe i pełne uczestnictwo w życiu społecznym.
3. **Wielodzietność**, dotyczy sytuacji, w których kobiety i rodziny borykają się z trudnościami związanymi z wychowywaniem dzieci, zwłaszcza gdy liczba dzieci w rodzinie jest duża lub gdy matka wychowuje je samotnie. Pomoc społeczna w tym zakresie ma na celu ułatwienie rodzicom i opiekunom radzenia sobie z wyzwaniami związanymi z opieką, zdrowiem dzieci i zapewnieniem im odpowiednich warunków do rozwoju.
4. **Ubóstwo**, które objawia się zarówno brakiem dochodów, jak i niemożnością prowadzenia pełnowartościowego życia z powodu niedostatku środków finansowych.

W 2024 roku te czynniki nadal były głównymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej, stanowiąc kluczowe powody, dla których osoby zgłaszały się po wsparcie. Pozostałe powody to:

1. **Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego**, która występuje wśród osób, które z powodu trudności życiowych mają problem z pełnieniem ról opiekunów lub prowadzeniem codziennych obowiązków domowych.
2. **Bezrobocie**, które dotyka osoby z różnych powodów – np. ze względu na wiek, uzależnienia czy niewłaściwe wzorce wyniesione z domu, co skutkuje trudnościami w znalezieniu pracy i utrzymaniu się na rynku pracy.
3. **Alkoholizm**, który dotyka osoby w trudnej sytuacji emocjonalnej i psychicznej, które często nie potrafią samodzielnie poradzić sobie z uzależnieniem. Takie osoby potrzebują kompleksowej pomocy w postaci leczenia, rehabilitacji oraz wsparcia, które pomoże im przezwyciężyć nałóg i odzyskać kontrolę nad swoim życiem.

4. Realizacja zadań wynikających z Ustawy o pomocy społecznej

Podstawowym aktem prawnym, który reguluje działalność Ośrodka, jest Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. 2024 r. poz. 1283 ze zm.).

Zgodnie z tą ustawą, pomoc społeczna obejmuje między innymi:

1. przyznawanie i wypłacanie świadczeń określonych w ustawie;
2. realizację pracy socjalnej;
3. rozwój i utrzymanie niezbędnej infrastruktury socjalnej;
4. analizę i ocenę zjawisk, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
5. realizację zadań wynikających z rozpoznanych potrzeb społecznych;
6. rozwój nowych form pomocy społecznej i samopomocy, odpowiadających na zidentyfikowane potrzeby.

Zadania pomocy społecznej są realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej w ramach ustalonych przepisami ustawy. Gmina i powiat mają obowiązek zapewnienia realizacji tych zadań, a pomoc nie może zostać odmówiona osobom potrzebującym, nawet jeśli istnieje obowiązek innych podmiotów (osób fizycznych czy prawnych) zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych.

1. Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej, zadania związane z pomocą społeczną są finansowane zarówno z budżetu państwa, jak i budżetu gminy, w zależności od charakteru zadania. Oznacza to, że część działań jest finansowana z budżetu państwowego, a część ze środków gminnych.

Obowiązki zadań własnych gminy reguluje art. 17 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.), należą do nich:

1. Opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
2. Sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;
3. Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
4. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;

5. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
6. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
7. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
8. Przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
9. Opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
10. Praca socjalna;
11. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług sąsiedzkich;
12. Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych
13. (uchylony)
14. Dożywianie dzieci;
15. Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
16. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
 - 16a. Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
17. (uchylony)
18. Utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
19. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
20. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Gmina odpowiada również za inne zadania, które reguluje art. 17 ust. 2 w/w ustawy.

Do tych zadań należą:

1. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
2. Przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
 - 2a) Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich;
3. Prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki
 - 3a) Opracowanie i realizacja projektów socjalnych;
 - 3b) Przyznawanie i realizacja usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej;
4. Podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
5. Współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Zadania zlecone z administracji rządowej realizowane przez gminy zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.) to między innymi:

1. (uchylony);
2. (uchylony);
3. Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
4. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
5. Prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
6. Realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;

7. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom i osobom, o których mowa w art. 5a;
8. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
9. Wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki;
10. Zapewnienie utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzanie sprawozdawczości i przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

Wszystkie te zadania mają na celu poprawę jakości życia osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, wspierając ich w przezwyciężaniu problemów społecznych i ekonomicznych.

4.1. Zadania zlecone gminie realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwkowej

W 2024 roku realizacje tych zadań zapewniono poprzez udzielanie pomocy w postaci:

FORMY POMOCY	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	0	0	0
Zasiłki celowe na pokrycie kosztów związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną.	0	0	0
Pomoc - ogółem przyznana cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a	0	0	0
w tym: zasiłki celowe w formie pieniężnej	0	0	0
w naturze (schronienie, posiłek, niezbędne ubranie)	0	0	0
Pomoc - ogółem przyznana cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt ze względów humanitarnych lub na pobyt tolerowany na terytorium RP	0	0	0
w tym: zasiłki celowe w formie pieniężnej	0	0	0
w naturze (schronienie, posiłek, niezbędne ubranie)	0	0	0
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	10	113	53 493,00

Tabela nr 5. Udzielone świadczenia w ramach zadań zleconych gminie w 2024 roku.

4.1.1. Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki

Zgodnie z postanowieniem sądu rodzinnego, przyznane zostały wynagrodzenia dla 10 osób, wypłacone w łącznej liczbie 113 świadczeń, na kwotę 53 493,00 zł.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, jednym z świadczeń pieniężnych jest wynagrodzenie dla opiekuna, które jest przyznawane przez sąd za sprawowanie opieki. W ramach zadań zleconych przez administrację rządową, gmina jest odpowiedzialna za wypłatę tego wynagrodzenia. Z kolei, na mocy przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, sąd rodzinny decyduje, czy wynagrodzenie za sprawowanie opieki ma być pobierane z dochodów lub majątku podopiecznego, czy też wypłacane ze środków publicznych.

4.2. Zadania własne gminy realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

4.2.1. Zasiłki stałe

Całkowita kwota zasiłków wyniosła 94 487,00 zł, wypłacona 9 osobom, w ramach 108 świadczeń (w tym 108 dla osób samotnych, niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności).

Zasiłek stały jest przyznawany osobom, które są całkowicie niezdolne do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, spełniającym określone kryteria dochodowe, stanowiąc uzupełnienie ich dochodów lub zapewniając im minimalny dochód w ramach wymaganego kryterium ustawowego. Dodatkowo, opłacana jest składka zdrowotna za 8 osób, które pobierają zasiłek stały i nie są objęte obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym z innych źródeł.

W 2024 roku, za osoby pobierające zasiłek stały, opłacono 96 składek zdrowotnych na łączną kwotę 8 044,00 zł.

4.2.2. Zasiłki okresowe

Zasiłki okresowe przyznawane są osobom, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności w przypadkach długotrwałej choroby, trwałej niepełnosprawności, niemożności podjęcia pracy z powodu stanu zdrowia, braku stabilnego źródła dochodu, czy też trudności związanych z wielodzietnością. Ponadto, zasiłki te są również przyznawane osobom, które z powodu swojej sytuacji życiowej, takich jak brak umiejętności zaradzenia sobie w codziennych sprawach, wymagają wsparcia finansowego, aby móc pokryć podstawowe potrzeby życiowe.

ZASILKI OKRESOWE – OGÓŁEM	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Wyplacona kwota (zł)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ogółem:	17	56	39 148,00	16	63
z tego: środki własne	-	-	0,00	-	-
Dotacja	-	-	39 148,00	-	-
w tym przyznane z powodu: bezrobocia	5	19	10 309,00	5	12
długotrwałej choroby	5	12	10 457,00	5	20
niepełnosprawności	3	10	4 599,00	3	14
możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	0	0	0	0	0
innego niż wymienione	4	15	13 783,00	3	17

Tabela nr 6. Zasilki okresowe i powody ich przyznania w 2024 roku.

Długotrwała choroba wiąże się ze zwiększonymi kosztami życia, które mogą obejmować wydatki na specjalistyczną dietę, leki, które często są kosztowne, dojazdy do placówek medycznych, a także na zabiegi rehabilitacyjne i medyczne. Dodatkowe wydatki to także środki higieniczne i opatrunkowe. Aby uzyskać zasiłek, osoba ubiegająca się o pomoc musi przedstawić zaświadczenie lekarskie, które potwierdza konieczność wsparcia w związku z jej stanem zdrowia.

Przyznanie zasiłku następuje też w innych sytuacjach po udokumentowaniu ciężkiej sytuacji i spełnieniu wymaganego kryterium.

W 2024 roku z tej formy pomocy skorzystało 16 rodzin, które otrzymały łączną kwotę 39 148,00 zł, w ramach 56 wypłaconych świadczeń.

4.2.3. Zasilki celowe i w naturze

Zasiłek celowy jest przyznawany w celu zaspokojenia pilnych potrzeb życiowych. Obejmuje on m.in. pokrycie kosztów leczenia i leków, remontu mieszkania, zakupu odzieży, obuwia. Może również obejmować zakup pościeli, wyposażenia mieszkania w podstawowe sprzęty czy artykuły gospodarstwa domowego. Pomoc społeczna ma na celu zapewnienie warunków życia, które

odpowiadają godności człowieka, gwarantując dostęp do żywności, odzieży, mieszkania, opieki zdrowotnej oraz wypoczynku dla dzieci.

Decyzje o przyznaniu lub odmowie świadczenia wydawane są w formie pisemnej, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego. Wywiad ten jest przeprowadzany przez pracownika socjalnego w domu osoby ubiegającej się o zasiłek, która składa stosowne dokumenty, między innymi oświadczenie o swoich dochodach i stanie majątkowym. Podpisany wywiad środowiskowy jest załączany do dokumentacji.

W 2024 roku przyznano łącznie 29 świadczeń zasiłku specjalnego celowego, które trafiły do 19 rodzin, obejmując 33 osoby w rodzinach. Łączna kwota świadczeń wyniosła 9 580,00 zł.

4.2.4. Realizacja programu „Posilek w szkole i w domu”

W 2024 roku program objął 122 dzieci, a łączny koszt zadania wyniósł 109 423,00 zł. W ramach programu wydano 17 553 pełnych obiadów.

W dniu 23 sierpnia 2023 r. ustanowiony został wieloletni rządowy program „Posilek w szkole i w domu” na lata 2024-2028, który obowiązuje od 1 stycznia 2024 r. Program ma na celu zapewnienie pomocy osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach oraz dzieciom z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Program oferuje wsparcie finansowe dla gmin w formie posiłków, zasiłków celowych na zakup posiłków lub żywności, a także świadczeń rzeczowych w postaci produktów żywnościowych.

Ważnym elementem programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży szkolnej dostępu do gorących posiłków, co pozwala na lepszą kontrolę nad jakością składników oraz procesem ich przygotowywania. Celem programu jest także wspieranie organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe, w tym szkoły artystyczne, w organizowaniu stołówek oraz miejsc spożywania posiłków w placówkach edukacyjnych.

Ze środków programu dofinansowane są posiłki zarówno w szkołach, jak i dowożone do osób dorosłych, w tym tych, które z powodu wieku lub niepełnosprawności nie są w stanie przygotować sobie codziennego gorącego posiłku w domu.

PROGRAM "POSILEK W SZKOLE I W DOMU"									
WYSZCZEGÓLNIENIE		POSILEK ^{1) 2)}							
		OGÓŁEM	w tym na wsi	w tym:					
				dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej		uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej		pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	
				OGÓŁEM	w tym na wsi	OGÓŁEM	w tym na wsi	OGÓŁEM	w tym na wsi
1		2	3	4	5	6	7	8	9
Liczba osób korzystających z posiłku	1	122	122	41	41	90	90	0	0
w tym z posiłku w formie: pełnego obiadu	2	122	122	41	41	90	90	0	0
jednego dania gorącego	3	0	0	0	0	0	0	0	0
mleka, bułki / kanapki	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Liczba rodzin	5	50	50	X	X	X	X	X	X
Liczba osób w rodzinach	6	254	254	X	X	X	X	X	X
Liczba posiłków	7	17 553	17 553	5 094	5 094	12 459	12 459	0	0
z tego: pełen obiad	8	17 553	17 553	5 094	5 094	12 459	12 459	0	0
jedno danie gorące	9	0	0	0	0	0	0	0	0
mleko, bułka / kanapki	10	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszt posiłków (w zł)	11	109 423	109 423	32 177	32 177	77 246	77 246	0	0
z tego: środki własne	12	22 776	22 776	7 079	7 079	15 697	15 697	0	0
dotacja	13	86 647	86 647	25 098	25 098	61 549	61 549	0	0
Koszt jednego posiłku (w zł) (iloraz: wiersz 11 / wiersz 7)	14	6,23	6,23	6,32	6,32	6,20	6,20	0,00	0,00

Tabela nr 7. Posilek w szkole i w domu w 2024 roku.

W ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” wypłacane były również zasiłki celowe.

POMOC W FORMIE ZASIŁKU CELOWEGO I ŚWIADCZEŃ RZECZOWYCH

PROGRAM "POSILEK W SZKOLE I W DOMU"					
WYSZCZEGÓLNIENIE		ZASIŁEK CELOWY		ŚWIADCZENIE RZECZOWE	
		OGÓŁEM	w tym na wsi	OGÓŁEM	w tym na wsi
1		2	3	4	5
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1	11	11	0	0
Liczba rodzin	2	11	11	0	0
Liczba osób w rodzinach	3	38	38	0	0
Liczba świadczeń	4	50	50	X	X
Kwota świadczeń (w zł) ¹⁾	5	5 031	5 031	0	0
z tego:	6				
środki własne		2 190	2 190	0	0
dotacja	7	2 841	2 841	0	0
Koszt jednego świadczenia (w zł) (iloraz: wiersz 5 / wiersz 4)	8	100,62	100,62	X	X

Tabela nr 8. Zasiłki celowe w ramach Posiłku w szkole i w domu w 2024 roku.

4.2.5. Usługi opiekuńcze oraz integracja społeczna

W 2024 roku usługi opiekuńcze objęły 5 osób (łącznie w 5 rodzinach). W ramach tego zadania wypłacono 3 040 świadczeń na kwotę 104 979,00 zł.

Osoba samotna, która z powodu wieku, choroby lub innych powodów potrzebuje pomocy innych osób, a nie ma jej zapewnionej, ma prawo do usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Takie usługi mogą być także przyznane osobom, których rodzina (w tym małżonkowie oraz krewni) nie jest w stanie zapewnić odpowiedniej pomocy.

Usługi opiekuńcze obejmują wsparcie w codziennych czynnościach życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnację zaleconą przez lekarza oraz, w miarę możliwości, umożliwienie kontaktu z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są świadczone przez wykwalifikowane osoby, dostosowane do indywidualnych potrzeb wynikających z chorób lub niepełnosprawności.

Ośrodek pomocy społecznej ustala zakres, czas i miejsce świadczenia usług opiekuńczych. Rada Gminy w drodze uchwały, określa szczegóły dotyczące przyznawania oraz odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (z wyjątkiem usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi), a także zasady częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat oraz procedury ich pobierania.

Osobom wymagającym częściowej opieki i wsparcia w codziennych czynnościach, z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, mogą zostać przyznane usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze. Można im także zapewnić posiłki w ośrodku wsparcia, który jest jednostką pomocy społecznej oferującą dzienny pobyt. Ośrodek wsparcia może oferować również miejsca pobytu całodobowego lub okresowego. Takimi ośrodkami mogą być m.in. dzienne domy pomocy, schroniska dla bezdomnych czy kluby samopomocy.

4.2.6. Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej

W 2024 roku dofinansowano pobyt 4 osób w domu pomocy społecznej na kwotę 210 605,00 zł.

Prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej przysługuje osobom, które z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności wymagają całodobowej opieki i nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, a pomoc w formie usług opiekuńczych jest niewystarczająca.

W 2024 roku Ośrodek Pomocy Społecznej pokrywał koszty pobytu 4 osób, które zostały skierowane do domów pomocy społecznej na podstawie decyzji administracyjnych.

Zgodnie z art. 61 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wnoszą:

1. **Mieszkaniec domu**, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu, w przypadku osób małoletnich, przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu;
2. **Małżonek, zstępni przed wstępnymi** - zgodnie z umową zawartą w trybie art. 103 ust. 2:
 - a) w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód przekracza 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, przy czym kwota pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium,
 - b) w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli dochód na osobę przekracza 300% kryterium

dochodowego na osobę w rodzinie, przy czym kwota pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium;

3. **Gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej** – w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby wskazane w pkt 1 i 2.

4.2.7. Praca socjalna w środowisku

Oprócz typowych zadań biurowych, które wykonuje pracownik socjalny, aby udzielić pomocy, istotnym elementem jego pracy jest praca socjalna. Praca socjalna świadczona jest w celu poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Praca socjalna prowadzona jest:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej;
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Pracownik socjalny stara się nawiązać kontakt z podopiecznym w sposób jasny i zrozumiały. Przekazywane informacje, porady czy wskazówki muszą być dostosowane do indywidualnych potrzeb klienta pomocy społecznej. W przypadku trudnych informacji, szczególnie tych o poważniejszych problemach, wymaga to ostrożności oraz stopniowego, delikatnego podejścia, aby nie zszokować podopiecznego, lecz wspierać go w przyswajaniu trudnej prawdy.

Ustawa o pomocy społecznej daje możliwość pracownikom socjalnym sporządzanie kontraktu socjalnego, czyli pisemnej umowy z osobą ubiegającą się o pomoc, określającej jej prawa i obowiązki w ramach wspólnych działań mających na celu poprawę sytuacji życiowej osoby lub rodziny.

Praca socjalna wymaga od pracowników ciągłego kształcenia i dostosowywania swoich działań do zmieniających się warunków. Oprócz udzielania pomocy materialnej, wsparcia w rozwiązywaniu bieżących problemów, niezbędne jest także osobiste i emocjonalne zaangażowanie w życie osoby potrzebującej pomocy. Często spotykają się oni z sytuacjami pełnymi cierpienia, niesprawiedliwości, tragedii życiowych i ubóstwa. Pracownik socjalny musi dokładnie poznać

sytuację bytową osób i rodzin zgłaszających się po pomoc, co wiąże się z uważnym słuchaniem, okazywaniem empatii i motywowaniem do działania w celu rozwiązania problemów. Niezbędne w tym zawodzie są odpowiednie kwalifikacje, umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz konstruktywnego myślenia.

Świadczenia materialne stanowią wsparcie, które zabezpiecza byt rodziny na pewien czas, ale nie zawsze zmienia podstawowe problemy w jej funkcjonowaniu. Pomoc materialna z Ośrodków Pomocy Społecznej jest łatwiejsza do uzyskania niż dochód z pracy zarobkowej, nie wymaga osobistego zaangażowania ani trudności, jakie wiążą się z wykonywaniem pracy. Często klienci pomocy społecznej traktują pomoc jako „należną” i łatwiej przystają na nią niż dążą do usamodzielnienia się i zdobycia pracy, co może prowadzić do zjawiska wyuczonej bezradności. Osoby takie często nie mają poczucia kontroli nad własnym życiem, co skutkuje poczuciem alienacji.

Zjawisko to może być przekazywane przez pokolenia, zwłaszcza gdy w rodzinach panują trudne, odbiegające od normy wzorce. Dzieci uczą się przez naśladownictwo, a jeśli od najmłodszych lat obserwują postawy roszczeniowe, brak zaradności i nieumiejętność radzenia sobie z problemami, to mogą przejąć te same postawy w dorosłym życiu. Nierzadko spotykamy w naszej gminie przypadki, gdzie dzieci w pełni przejmują styl życia swoich rodziców, co prowadzi do wyuczonej bezradności.

Uświadomienie rodzicom, że ich dzieci mogą pójść tą samą drogą życiową, jest bardzo trudne. Wymaga to często zmiany stylu życia, co stanowi wyzwanie, zwłaszcza gdy w rodzinie występują problemy wychowawcze, uzależnienia czy przemoc. Praca z rodziną to jedno z największych wyzwań dla pracownika socjalnego, zwłaszcza w przypadkach, gdy brakuje więzi między jej członkami.

Przed nami jeszcze wiele wyzwań w pracy z rodzinami. Coraz częściej spotykamy się z problemem alkoholizmu, a także rosnącymi problemami wśród młodzieży. Młodym ludziom potrzebne są silne wzorce, aby mogli rozwijać się w zgodzie z moralnością i pozytywnymi wartościami.

W 2024 roku pracownicy socjalni realizowali pracę socjalną w 70 rodzinach, obejmujących 178 osób.

4.2.8. Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne, obejmujące w szczególności pomoc prawną, psychologiczną i rodzinną, było świadczone przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej i specjalistów osobom oraz rodzinom, które miały trudności lub odczuwały potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, niezależnie od poziomu dochodu. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zapewniał pomoc pracowników socjalnych, psychologa oraz terapeuty uzależnień, prawnika. Poradnictwo prawne obejmowało udzielanie informacji o obowiązujących przepisach prawa w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, przeciwdziałania przemocy i innych kwestii. Z kolei pomoc psychologiczną najczęściej kierowano do osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz tych, które miały trudności wychowawczo-opiekuńcze. Celem poradnictwa było zidentyfikowanie problemu oraz znalezienie satysfakcjonującego rozwiązania.

Dodatkowo, klienci Ośrodka mieli możliwość skorzystania ze specjalistycznej pomocy oferowanej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku w formie warsztatów podnoszących kompetencję rodzicielskie.

Podstawą prawną funkcjonowania Ośrodka jest Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. 2024 r. poz. 1283 ze zm.).

Oprócz zadań określonych w w/w Ustawie, Ośrodek realizuje także obowiązki wynikające z innych aktów prawnych, w szczególności z:

1. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
2. Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
3. Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
4. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
5. Ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
6. Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
7. Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
8. Ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
9. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,

10. Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
11. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
12. Ustawy z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
13. Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku,
14. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii,
15. Ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty,
16. Uchwały Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028,
17. Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska i Rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 2 października 2020 r. w sprawie określenia wzoru żądania wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej oraz wzoru tego zaświadczenia,
18. Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
19. Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
20. Ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu.
21. Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym.
22. Ustawa z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego.

5. Aktywne formy wsparcia

Poniżej przedstawiono działania, które Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwkowej zrealizował w 2024 roku w ramach wspomnianych aktów prawnych.

5.1. Aktywizacja osób bezrobotnych

Urząd Pracy Powiatu Brzeskiego regularnie dostarczał informacje na temat możliwości zatrudnienia. Te dane były na bieżąco wywieszane na tablicach ogłoszeń i rozpowszechniane wśród osób korzystających z usług Ośrodka. Ponadto, Urząd Pracy oferował naszym klientom różnorodne szkolenia, kursy oraz programy przekwalifikowania, które mogły pomóc w znalezieniu pracy.

Aktywizacja osób bezrobotnych polega na pośrednim lub bezpośrednim wspieraniu ich w dotarciu do zatrudnienia i jego utrzymaniu. Proces ten można realizować m.in. poprzez udział bezrobotnych w pracach publicznych lub społecznie użytecznych. Program „Prac społecznie użytecznych” ma na celu zapobieganie całkowitemu wykluczeniu z rynku pracy, łagodzenie negatywnych skutków bezrobocia oraz aktywizowanie osób, które nie mają prawa do zasiłku, a jednocześnie korzystają ze wsparcia pomocy społecznej.

W 2024 roku, pomimo podjętych działań przez Ośrodek, nie zgłosiła się żadna osoba zainteresowana podjęciem prac społecznie użytecznych.

5.2. Realizacja zadań wynikająca z Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 Podprogram 2023, który jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwkowej przy współpracy z Bankiem Żywności w Krakowie, w 2024 roku realizował działania w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 Podprogram 2023, który jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Pomoc w postaci paczek żywnościowych była skierowana do osób, które spełniały określone kryteria, będące podstawą do uzyskania statusu osoby najbardziej potrzebującej. Z tej formy pomocy mogli skorzystać osoby i rodziny, których dochód nie przekraczał wyznaczonych limitów (2 056,40 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 1 590,00 zł dla osoby w rodzinie), a także osoby bezdomne, które mogły złożyć odpowiednie oświadczenie.

W 2024 roku z tej formy pomocy skorzystało łącznie 133 mieszkańców gminy Iwkowa.

W ramach programu rozdano 8 783 kg żywności, w tym produkty takie jak powidła śliwkowe, makaron jajeczny świderki, mleko UHT, szynka wieprzowa mielona, cukier biały, olej rzepakowy.

Obok dystrybucji paczek prowadzone były również działania towarzyszące w postaci Warsztatów Kulinarnych, Żywieniowo-Dietetycznych dla osób korzystających z pomocy żywnościowej.

5.3. Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2024

Program „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024, realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwkowej, był finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego w ramach resortowego programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Całkowity koszt realizacji programu wyniósł 84 456,60 zł.

Głównym celem programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

1. dziećmi do ukończenia 16. roku życia posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności, lub
2. osobami dorosłymi, które posiadają:
 - a) orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - b) orzeczenie równorzędne z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, z późn. zm.).

Celem programu było umożliwienie uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej, która odciążała opiekunów od codziennych obowiązków związanych z opieką nad osobami z niepełnosprawnością, zapewniając czasowe zastępstwo. Dzięki temu rozwiązaniu, osoby odpowiedzialne za codzienną opiekę miały możliwość odpoczynku i regeneracji, a także załatwienia innych niezbędnych spraw życiowych. Program pełnił także funkcję zabezpieczenia potrzeb osoby z niepełnosprawnością, gdy opiekunowie z różnych powodów nie byli w stanie sprawować opieki.

Program w formie 14-dniowego całodobowego pobytu realizowany był w Rodzinnym Domu Opieki „Staś” w Gnojniku. Uczestnicy programu nie ponosili odpłatności za usługi opieki wytchnieniowej.

W ramach pobytu całodobowego w Programie wzięło udział 8 opiekunów, którzy sprawowali opiekę nad 8 osobami dorosłymi ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub z orzeczeniem równorzędnym. Koszt programu w formie pobytu całodobowego wyniósł 50 400,00 zł.

W ramach pobytu dziennego wsparcie otrzymało 8 opiekunów, koszt programu w formie pobytu dziennego wyniósł 32 400,00 zł.

5.4. Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – edycja 2024

Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 jest finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego w ramach programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Całkowity koszt realizacji programu to 488 247,56 zł.

Celem programu jest zapewnienie usług asystenta osobistego dla dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności, które wymagają stałej lub długotrwałej pomocy, oraz dla osób dorosłych z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Usługi te mają na celu wspieranie uczestników programu w codziennych czynnościach oraz aktywnościach społecznych.

Usługi asystenta osobistego obejmują:

1. Pomoc w czynnościach samoobsługowych, w tym utrzymaniu higieny osobistej.
2. Wsparcie w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz wypełnianiu ról rodzinnych.
3. Pomoc w przemieszczaniu się poza miejscem zamieszkania.
4. Wsparcie w podejmowaniu aktywności życiowej i komunikowaniu się z otoczeniem.

Uczestnicy programu nie ponoszą opłat za usługi asystenta. W 2024 roku z programu skorzystało 20 dorosłych uczestników, w tym 15 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, 3 osoby z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności sprzężonym, 2 osoby z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz 8 dzieci.

Usługi świadczyło 21 asystentów, z których większość pracowała przez cały rok, a inni przez krótsze okresy. Koszty programu obejmowały:

1. Wynagrodzenia asystentów w wysokości 479 005,31 zł,
2. Obowiązkowe ubezpieczenie asystentów za 2 977,00 zł,
3. Koszty obsługi programu na łączną kwotę 9 242,25 zł.

6. Realizacja zadań wynikających z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej realizowane jest zadanie oparte na Ustawie z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Jednym z głównych organów zajmujących się realizacją tego zadania jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA). Jest to społeczna komisja, której celem jest pomoc w walce z problemem alkoholowym, promowanie zdrowego stylu życia oraz wspieranie osób uzależnionych w procesie rehabilitacji i reintegracji społecznej.

Komisja, powoływana przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, działa na poziomie gminy, miasta lub regionu, realizując zadania związane z profilaktyką uzależnień.

W Iwkowej GKRPA, w 2024 roku, prowadziła rozmowy z 12 osobami zmagającymi się z uzależnieniem od alkoholu.

Ważnym zadaniem Komisji jest także wydawanie opinii dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych w gminie. Ocena lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych odbywa się zgodnie z uchwałą Rady Gminy, mając na celu ograniczenie dostępności alkoholu w miejscach niezgodnych z przepisami prawa. Komisja podejmuje także działania zmierzające do zmiany struktury spożycia alkoholu w gminie, starając się ograniczać jego negatywne skutki.

Komisja nie bierze pod uwagę opinii społecznych, takich jak skargi mieszkańców na konkretne punkty sprzedaży. Niemniej jednak, skargi dotyczące naruszeń przepisów, jak np. sprzedaż alkoholu nietrzeźwym osobom czy tzw. sprzedaż „na kredyt” (na tzw. „zeszyt”), są szczególnie traktowane, ponieważ stanowią naruszenie Ustawy i mogą prowadzić do cofnięcia zezwolenia na sprzedaż alkoholu.

Działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie profilaktyki uzależnień są finansowane zgodnie z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024 i 2025, który został uchwalony przez Radę Gminy Iwkowa w dniu 27 listopada 2023 roku.

Program obejmuje m.in. działania profilaktyczne w szkołach i przedszkolach, wsparcie w organizacji wypoczynku zimowego oraz zajęć pozaszkolnych, które promują zdrowy, trzeźwy styl życia.

Strategicznymi celami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024 i 2025 są:

1. Zidentyfikowanie specyfiki problemów alkoholowych na terenie Gminy Iwkowa oraz określenie potrzeb lokalnej społeczności w zakresie wsparcia w ich rozwiązywaniu.
2. Kształtowanie lokalnej polityki w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i uzależnień behawioralnych, której celem jest zmniejszenie istniejących problemów oraz zapobieganie nowym, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.
3. Zwiększenie kompetencji osób pracujących w zakresie profilaktyki uzależnień oraz rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami.
4. Monitorowanie rynku napojów alkoholowych, zapewniając przestrzeganie zasad sprzedaży oraz realizację działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców alkoholu.
5. Poprawa efektywności i dostępności terapii, w tym wdrażanie nowoczesnych metod i strategii leczenia uzależnień, poprzez współpracę z placówkami ochrony zdrowia.
6. Tworzenie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, w tym organizowanie zajęć pozalekcyjnych o charakterze profilaktycznym.

Dzięki tym działaniom, GKRPA aktywnie wspiera mieszkańców w walce z uzależnieniami, promując zdrowie i bezpieczeństwo w społeczności.

7. Realizacja zadań wynikających z Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwkowej realizuje jedno z ważniejszych zadań, jakim jest przeciwdziałanie przemocy domowej. Zadanie to jest realizowane poprzez wdrożenie Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Iwkowa na lata 2024-2026. Program ma na celu przede wszystkim ochronę osób, które doznają przemocy domowej, oraz zapewnienie im wsparcia w trudnych sytuacjach.

Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. dotycząca przeciwdziałania przemocy domowej rozszerzyła pojęcie osoby doznającej przemocy, uznając dziecko za osobę doznającą przemocy, będącą świadkiem

przemocy domowej. Ustawa wprowadziła również nowe formy działań wobec sprawców przemocy, takie jak programy psychologiczno-terapeutyczne, które mają na celu zapobieganie dalszemu stosowaniu przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli. Osoba, która nie przystąpi do programu korekcyjno-edukacyjnego zgodnie ze skierowaniem oraz nie zakończy go pomyślnie dostarczając stosowne zaświadczenie, może zostać ukarana karą grzywny lub ograniczenia wolności, zgodnie ze zmianami w Kodeksie wykroczeń.

W ramach wspomnianej powyżej ustawy działa zespół interdyscyplinarny, który ma na celu koordynowanie działań pomocowych, musi opracować regulamin określający zasady działania, w tym sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi pracownik socjalny oraz funkcjonariusz Policji, jednak skład grupy może być poszerzony o inne osoby. Osoby z grupy diagnostyczno-pomocowej mają obowiązek monitorowania sytuacji osób objętych tą procedurą przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

Realizując powyższe zadanie, Uchwałą Nr LV/372/23 Rady Gminy w Iwkowej z dnia 26 czerwca 2023 roku został powołany Zespół Interdyscyplinarny. Działający przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Iwkowej. Zespół składa się z przedstawicieli: Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Oświaty, Służby Zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz kuratorów sądowych.

W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego działa grupa diagnostyczno-pomocowa, która wspiera rodziny w trudnej sytuacji, opracowując i realizując indywidualne plany pomocy, monitorując ich wdrażanie w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

W 2024 roku Zespół zebrał się sześć razy. Zajmował się 14 przypadkami przemocy domowej, w tym kontynuując 3 procedury z roku 2023. Procedury „Niebieskie Karty” sporządzono w łącznej liczbie 11, w tym 1 przez pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, 10 przez policję. Do Zespołu wpłynęły także 2 informacje dotyczących toczących się procedur „Niebieskie Karty” w innych gminach. W sumie, pomocą objęto 14 rodzin. Z dokumentacji wynika, że 11 osób doświadczyło przemocy domowej, w tym 9 kobiet, 2 mężczyzn oraz 19 dzieci.

W ramach działań Zespołu przeprowadzono szereg interwencji, takich jak diagnoza sytuacji rodzin, udzielanie informacji na temat dostępnych form pomocy (psychologicznej, prawnej, socjalnej, pedagogicznej) oraz wsparcie socjalne. Pracownicy socjalni cyklicznie monitorowali sytuację rodzin, przeprowadzając wizyty w środowisku.

W stosunku do osób stosujących przemoc, działania obejmowały informowanie ich o konsekwencjach prawnych, prowadzenie rozmów wspierających oraz zachęcanie do udziału w poradnictwie psychologicznym. Przeprowadzano również cykliczne wizyty monitorujące sytuację w rodzinach. **Wśród osób stosujących przemoc w 2024 roku, było 11 osób z czego: 10 mężczyzn i 1 kobieta, wielu z nich uzależnionych od alkoholu. Zespół Interdyscyplinarny skierował 4 osoby do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.**

W 2024 roku zakończono 6 procedur „Niebieskie Karty”.

8. Realizacja zdań wynikających z Ustawy o świadczeniach rodzinnych

Świadczeniami rodzinnymi, zgodnie z Ustawą o świadczeniach rodzinnych, są:

1. zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
2. świadczenia opiekuńcze, takie jak zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
3. zapomoga oraz świadczenia wypłacane przez gminy, na podstawie artykułów 22a i 22b;
4. jednorazowa zapomoga z tytułu narodzin dziecka;
5. świadczenie rodzicielskie.

8.1. Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego

Prawo do zasiłku rodzinnego przysługuje rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym dziecka (w przypadku wniosku o przysposobienie) oraz osobom uczącym się, jeżeli dochód rodziny na osobę lub dochód osoby uczącej się nie przekracza 674,00 zł. Jeśli członkiem rodziny jest dziecko z orzeczeniem o niepełnosprawności lub umiarkowanym/znacznym stopniu niepełnosprawności, kryterium dochodowe wynosi 764,00 zł. W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego, wprowadza się zasadę „złotówka za złotówkę”, co oznacza, że świadczenia są pomniejszane o różnicę między przysługującą kwotą a przekroczeniem dochodu, uwzględniając liczbę osób w rodzinie.

Kwoty kryteriów dochodowych uprawniających do zasiłku rodzinnego oraz wysokość poszczególnych świadczeń rodzinnych są poddawane weryfikacji co trzy lata, przy uwzględnieniu wyników analiz progu wsparcia dochodowego rodzin. Od 1 listopada 2016 roku zarówno wysokość kwot zasiłku rodzinnego i dodatków do niego, jak i kryterium dochodowe, które uprawniają do zasiłku rodzinnego, pozostają na tym samym poziomie.

Wysokość świadczeń rodzinnych w 2024 roku przedstawia poniższa tabela:

Świadczenia rodzinne:	Miesięczna wysokość świadczeń rodzinnych
Zasiłek rodzinny na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia	95,00 zł
Zasiłek rodzinny na dziecko powyżej 5 roku życia, a do ukończenia 18 roku życia	124,00 zł
Zasiłek rodzinny powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia	135,00 zł
Zasiłek pielęgnacyjny	215,84 zł
Specjalny zasiłek opiekuńczy	620,00 zł
Świadczenie pielęgnacyjne	2 988,00 zł
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (becik)	1 000,00 zł

Tabela nr 9. Rodzaje świadczeń rodzinnych

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

1. urodzenia dziecka;
2. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
3. samotnego wychowywania dziecka;
4. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej;
5. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;
6. rozpoczęcia roku szkolnego;
7. podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, w tym:
 - a) na częściowe pokrycie kosztów związanych z zamieszkaniami w miejscowości, gdzie znajduje się szkoła,
 - b) na pokrycie kosztów związanych z dojazdem dziecka z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się szkoła.

Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu:	Wysokość dodatku do zasiłku rodzinnego od 01.11.2016 roku do nadal (na dzień 31.12.2024)
Urodzenia dziecka	1 000,00 zł

Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400,00 zł
Samotnego wychowywania dziecka	193,00 zł
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	95,00 zł
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego: - do ukończenia 16 roku życia, jeżeli dziecko legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności - powyżej 16 roku życia do ukończenia 24 roku życia, jeżeli dziecko legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności	90,00 zł 110,00 zł
Rozpoczęcia roku szkolnego	100,00 zł
Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania: - w związku z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły - w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, w przypadku dojazdu do szkoły ponadgimnazjalnej	113,00 zł 69,00 zł

Tabela nr 10. Dodatki do zasiłku rodzinnego oraz ich wysokość.

W 2024 roku wypłacono 5748 zasiłków rodzinnych na łączną wartość 642 055,93 zł oraz 3148 dodatków do zasiłku rodzinnego na kwotę 325 257,30 zł.

8.2. Świadczenia opiekuńcze i zasiłek dla opiekuna

Świadczenia opiekuńcze obejmują zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne.

8.2.1. Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- dziecku z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osobie niepełnosprawnej powyżej 16. roku życia z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeśli niepełnosprawność powstała przed ukończeniem 21. roku życia,
- osobie powyżej 75. roku życia.

Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wynosi 215,84 zł miesięcznie.

W 2024 roku łączna kwota wypłaconych zasiłków pielęgnacyjnych wyniosła 279 081,64 zł, co odpowiada 1 293 wypłaconym świadczeniom.

8.2.2. Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje:

- rodzicom,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- rodzinie zastępczej spokrewnionej oraz innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Do 31 grudnia 2023 roku, aby uzyskać świadczenie pielęgnacyjne, opiekun musiał zrezygnować z pracy zawodowej lub pracy w gospodarstwie rolnym w celu opieki nad osobą z orzeczeniem o niepełnosprawności.

Od dnia 1 stycznia 2024 obowiązują nowe przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych regulujące warunki przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego, które wprowadziła ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym. Nowe zasady przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego dotyczą wyłącznie opiekunów sprawujących opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o

niepełnosprawności, w wieku do 18. roku życia. Od stycznia 2024 r. opiekunowie mogą łączyć świadczenie pielęgnacyjne z pracą zarobkową lub innymi dochodami, bez konieczności rezygnacji z zatrudnienia.

Jeżeli opiekun, który do tej pory pobierał świadczenie pielęgnacyjne na „starych zasadach”, chce kontynuować pobieranie świadczenia z możliwością wykonywania pracy, musi zrezygnować ze świadczenia przyznanego przed 1 stycznia 2024 r. i złożyć nowy wniosek o świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach.

Osoba, która pobierała świadczenie pielęgnacyjne przed 1 stycznia 2024 r., może nadal otrzymywać to świadczenie na dotychczasowych zasadach, o ile dorosła osoba niepełnosprawna, którą się opiekuje, nie korzysta z prawa do własnego świadczenia wspierającego. Taka osoba będzie mogła kontynuować pobieranie świadczenia pielęgnacyjnego do końca okresu, na który zostało przyznane, jednak nie będzie mogła łączyć go z pracą zarobkową ani innymi świadczeniami, takimi jak emerytura czy renta.

W 2024 roku wysokość świadczenia wynosiła 2988,00 zł miesięcznie. Od 1 stycznia 2025 r. świadczenie wynosi 3 287,00 zł

W 2024 roku łączna kwota wypłaconych świadczeń pielęgnacyjnych wyniosła 1 456 666,00 zł, co stanowi równowartość 494 wypłaconych świadczeń. Dodatkowo, Ośrodek opłacił 386 składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, w łącznej wysokości 235 617,09 zł.

8.2.3. Specjalny zasiłek opiekuńczy

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy spoczywa obowiązek alimentacyjny, tj. krewnym pierwszego i drugiego stopnia (dzieciom, rodzicom, wnukom, dziadkom, rodzeństwu) oraz współmałżonkom, którzy rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą posiadającą orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności zawierające wskazania dotyczące konieczności stałej lub długotrwałej opieki, pomocy innych osób w związku z poważnym ograniczeniem możliwości samodzielnej egzystencji, oraz konieczności ciągłego uczestnictwa opiekuna w leczeniu, rehabilitacji i edukacji osoby wymagającej opieki.

Aby uzyskać specjalny zasiłek opiekuńczy, łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki, przeliczony na osobę, nie może przekroczyć kryterium dochodowego wynoszącego 764 zł netto. Dochód ten oblicza się na podstawie dochodów z roku poprzedzającego okres zasiłkowy, uwzględniając zmiany w dochodach (utrata lub uzyskanie dochodu).

Od 1 stycznia 2024 r. uchylono art. 16a ustawy o świadczeniach rodzinnych, który określał zasady przyznawania specjalnego zasiłku opiekuńczego. W związku z tym, od tej daty specjalny zasiłek opiekuńczy przestał być przyznawany nowym osobom.

Ustawa o świadczeniu wspierającym wprowadziła przepisy mające na celu ochronę praw osób, które już nabyły prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego na podstawie przepisów obowiązujących przed 1 stycznia 2024 r. (czyli do 31 grudnia 2023 r.). Osoby, które były uprawnione do pobierania specjalnego zasiłku opiekuńczego do końca 2023 r., mogą kontynuować jego pobieranie na dotychczasowych zasadach, jednak nie dłużej niż do końca okresu, na który przyznano prawo do zasiłku.

Prawo to zachowały również osoby, które w dalszym ciągu sprawowały opiekę nad osobą, której wydano nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie o niepełnosprawności. Warunkiem koniecznym do zachowania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego w takim przypadku było złożenie wniosku o nowe orzeczenie w ciągu 3 miesięcy od daty, w której upłynął termin ważności poprzedniego orzeczenia, a następnie złożenie wniosku o ustalenie prawa do zasiłku w ciągu 3 miesięcy od wydania nowego orzeczenia.

Osoby, które kontynuowały pobieranie specjalnego zasiłku opiekuńczego na dotychczasowych zasadach, mogły to robić również po zakończeniu okresu zasiłkowego, na który przyznano im prawo, pod warunkiem, że wniosek o przyznanie zasiłku na kolejny okres został złożony w ciągu 3 miesięcy od zakończenia dotychczasowego okresu zasiłkowego.

W 2024 roku wypłacono 111 świadczeń specjalnego zasiłku opiekuńczego na łączną kwotę 68 820,00 zł. Ponadto, opłacono łącznie 113 składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego w wysokości 18 657,64 zł za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy.

8.2.4. Zasiłek dla opiekuna

Zasiłek dla opiekuna z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przyznawany był osobie, której decyzja o przyznaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 Ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw, z dniem 1 lipca 2013 r. Wniosek o przyznanie powyższego zasiłku należało złożyć do dnia 15 września 2014 r. Zasiłek dla opiekuna przyznawany był bezterminowo, na czas trwania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Wysokość zasiłku dla opiekuna wynosi 620,00 zł miesięcznie. W 2024 roku tutejszy ośrodek realizował wypłaty dla 7 opiekunów.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwkowej zrealizował następujące wypłaty:

- **Zasiłek dla opiekuna w łącznej kwocie 39 836,60 zł, który trafił do 7 osób.**
- **Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z tytułu ubezpieczenia społecznego za osoby otrzymujące zasiłek dla opiekuna – 13 129,92 zł.**
- **Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacone za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna – 1 172,00 zł.**

8.3. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (becikowe)

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu bądź faktycznemu, pod warunkiem, że dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza 1922,00 zł netto. Wysokość zapomogi wynosi 1000,00 zł na każde dziecko.

W 2024 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwkowej przyznał jednorazową zapomogę 34 rodzinom, łączna kwota wypłaconych świadczeń wyniosła 34 000,00 zł.

8.4. Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom opiekującym się dzieckiem, które z powodu swojej sytuacji zawodowej nie mają możliwości skorzystania z zasiłku macierzyńskiego lub

uposażenia macierzyńskiego. Mogą z niego skorzystać między innymi osoby bezrobotne, studenci oraz osoby pracujące na podstawie umowy o dzieło.

Prawo do świadczenia mają:

- matka lub ojciec dziecka;
- opiekun faktyczny dziecka (czyli osoba, która rzeczywiście sprawuje opiekę nad dzieckiem i wystąpiła do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka), jeśli sprawuje opiekę nad dzieckiem do 14. roku życia;
- rodzina zastępcza (z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej), jeśli sprawuje opiekę nad dzieckiem do 7. roku życia, a w przypadku dziecka, które otrzymało decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10. roku życia;
- osoba, która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka do ukończenia 14. roku życia.

Kwota świadczenia rodzicielskiego wynosi 1 000,00 zł. Okres, przez który można je pobierać, zależy od liczby dzieci urodzonych, przysposobionych lub objętych opieką:

- 52 tygodnie – w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka,
- 65 tygodni – w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci,
- 67 tygodni – w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci,
- 69 tygodni – w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci,
- 71 tygodni – w przypadku urodzenia pięciorga lub więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga lub więcej dzieci lub objęcia opieką pięciorga lub więcej dzieci.

W 2024 roku z tego świadczenia skorzystało 9 osób, wypłacono 62 świadczenia a całkowita wypłacona kwota wyniosła 56 873,30 zł.

9. Realizacja zadań wynikających z Ustawy o pomocy osoba uprawnionym do alimentów

Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zakłada, że zapewnianie środków do życia osobom, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich

potrzeb, w tym szczególnie dzieciom, stanowi przede wszystkim obowiązek członków ich rodziny, określonych w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. Zgodnie z zasadą pomocniczości zawartą w konstytucji, państwo ma obowiązek wspierać jedynie te osoby, które są w trudnej sytuacji materialnej, nie mogąc samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, a także nie otrzymują należytej pomocy od osób zobowiązanych do alimentacji.

Wsparcie osób w trudnej sytuacji finansowej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów wiąże się z działaniami, które mają na celu zwiększenie odpowiedzialności osób zobowiązanych do ich płacenia.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobom uprawnionym do ukończenia przez nie 18. roku życia, a jeśli kontynuują naukę w szkole lub na uczelni wyższej – do ukończenia 25. roku życia. Osobom, które posiadają orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, świadczenia te przysługują bezterminowo. W przypadku ukończenia przez osobę uprawnioną uczelni wyższej w trakcie ostatniego roku studiów, prawo do świadczeń trwa do zakończenia tego roku akademickiego, jednak nie dłużej niż do ukończenia przez nią 25. roku życia.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeśli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 1209,00 zł miesięcznie. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacane były w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie mogły przekroczyć kwoty 500,00 zł. Przepisy te obowiązywały do końca okresu zasiłkowego 2023/2024, czyli do 30 września 2024 r. Z dniem 1 października 2024 r. wysokość świadczeń została zwiększona, a obecnie wypłacane są one w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie mogą być wyższe niż 1000,00 zł. W dniu 12 grudnia 2024 r. w życie weszła ustawa z dnia 21 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, której art. 1 wprowadził zapis, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, lecz nie wyższej niż 1000,00 zł.

W 2024 roku podjęto działania wobec 3 dłużników alimentacyjnych. Choć na terenie naszej gminy zameldowanych jest więcej dłużników, nie mieszkają oni tutaj na stałe, co utrudnia ich lokalizację. Trudno ustalić ich aktualne miejsce pobytu, ponieważ informacje uzyskane od ich rodzin oraz bliskiego otoczenia są niejednoznaczne. W związku z tym prowadzenie postępowań wobec tych osób napotyka liczne trudności.

W 2024 roku podejmowane działania wobec dłużników alimentacyjnych obejmowały w szczególności:

- współpracę między gminami wierzyciela a gminą dłużnika,

- współpracę z komornikami,
- aktywizację zawodową dłużników alimentacyjnych,
- zawiadomienie policji o możliwości popełnienia przestępstwa przez dłużników alimentacyjnych,
- przekazywanie informacji do biur informacji gospodarczej.

W 2024 roku fundusz alimentacyjny był wypłacany dla 12 osób, a łączna kwota wypłaconych świadczeń wyniosła 54 931,04 zł, obejmując 117 świadczeń.

10. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów – realizacja Ustawy o systemie oświaty

Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są stypendium szkolne oraz zasiłek szkolny. Uprawnionymi do otrzymania tej pomocy są uczniowie zamieszkujący na terenie Gminy Iwkowa.

Zgodnie z art. 90b ust. 2 oraz art. 90d ust. 1 Ustawy o systemie oświaty, pomoc materialna ma na celu zmniejszenie różnic w dostępie do edukacji oraz umożliwienie uczniom pokonywania barier wynikających z trudnej sytuacji materialnej.

Stypendium szkolne przysługuje uczniom, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie występuje bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, narkomania, niepełna rodzina lub zdarzenie losowe. Zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt. 2 Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku, miesięczny dochód na osobę w rodzinie, który uprawnia do ubiegania się o stypendium, wynosił w 2023 roku 600,00 zł. Dochód na osobę w rodzinie ustala się zgodnie z przepisami art. 8 ust. 3-13 tej samej ustawy.

Stypendium szkolne może być udzielane uczniom w jednej lub kilku z poniższych form:

1. Całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, które wykraczają poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą;
2. Pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym zakupu podręczników;
3. Świadczenia pieniężnego.

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi, który znalazł się w przejściowej trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. Może być wypłacany w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z edukacją lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym. Zasiłek ten może być przyznany raz lub kilka razy w roku, niezależnie od otrzymywanego stypendium szkolnego. Wysokość zasiłku nie może przekroczyć pięciokrotności kwoty określonej w art. 6 ust. 2 pkt 2 Ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 roku. Wnioski o zasiłek szkolny należy składać w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od zdarzenia uzasadniającego przyznanie zasiłku.

W 2024 roku na pomoc materialną dla uczniów z terenu Gminy Iwkowa przeznaczono kwotę 27 785,00 zł. W okresie od stycznia do czerwca stypendium szkolne otrzymało 58 dzieci (w tym 40 dzieci ze szkół podstawowych oraz 18 dzieci ze szkół ponadpodstawowych) na łączną kwotę 11113,00 zł. W okresie od września do grudnia stypendium szkolne wypłacono 68 dzieciom (42 dzieciom ze szkół podstawowych oraz 26 dzieciom ze szkół ponadpodstawowych) na łączną kwotę 16 672,00 zł.

11. Realizacja zadań wynikających z Ustawy o Karcie Dużej Rodziny

W 2024 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwkowej realizował zadania wynikające z Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny. Zgodnie z przepisami tej ustawy, prawo do posiadania Karty przysługuje członkom rodziny wielodzietnej, która jest rozumiana jako rodzina, w której rodzice lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. Karta przysługuje w następujących przypadkach:

1. Dzieciom w wieku do ukończenia 18. roku życia;
2. Dzieciom w wieku do ukończenia 25. roku życia, pod warunkiem że dziecko uczy się w: a) szkole – do dnia 30 września roku następującego po zakończeniu roku szkolnego, b) szkole wyższej – do końca roku akademickiego, w którym planuje ukończyć naukę;
3. Dzieciom, które posiadają orzeczenie o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności, bez ograniczeń wiekowych.

W 2024 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwkowej wydał 83 Karty Dużej Rodziny.

Od 1 stycznia 2019 roku, w ramach poszerzenia uprawnień do zniżek dla dużych rodzin, prawo do Karty Dużej Rodziny przysługuje również rodzicom, którzy wychowali co najmniej troje dzieci, bez względu na wiek ich dzieci w momencie składania wniosku. Wniosek o wydanie Karty można

złożyć osobiście w urzędzie gminy lub za pośrednictwem platformy internetowej. Karta Dużej Rodziny uprawnia rodziców do korzystania z wielu zniżek, niezależnie od aktualnego wieku dzieci, które mają lub miały na utrzymaniu.

12. Realizacja zadań wynikających z Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Ustawa powstała z myślą o dobru dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa:

- 1) zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- 2) zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków;
- 3) zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 4) zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 5) zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

Zadania wynikające z Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zostały przekazane do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Uchwałą Nr XXV/141/12 z dnia 29 października 2012 roku – Rady Gminy w Iwkowej w sprawie: zlecenia realizacji zadań wynikających z Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 176 w/w Ustawy, na samorząd nałożono następujące zadania:

1) Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;

W 2023 roku Uchwałą Nr LIX/408/23 z dnia 27.11.2023 r. roku przyjęto Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Iwkowa na lata 2024-2026. Wykonane Uchwały powierzono Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iwkowej. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2024 roku.

2) Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;

W roku 2024 asystent rodziny podnosił kwalifikacje w ramach procesu samodoskonalenia i wymiany doświadczeń z innymi asystentami rodziny oraz brał udział w szkoleniach, jak i również współpracował z sądem oraz kuratorami,

3) Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez: zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa

W ramach dotacji, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Iwkowej, zatrudniony był asystent rodziny, powołany mocą wspomnianej powyżej Ustawy.

W pracy z rodziną ważna jest profilaktyka, dlatego też kluczową rolę odgrywa asystent rodziny, którego zadania polegają na:

- opracowaniu i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- wspieraniu aktywności społecznej rodzin;
- motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- motywowaniu do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;

- udzielaniu wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- podejmowaniu działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzeniu indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- prowadzeniu dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- dokonywaniu okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej, niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny,
- sporządzaniu, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpracy z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- współpracy z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną;
- wykonywaniu innych czynności i obowiązków wynikających z Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

4) Finansowanie

W roku 2024, od stycznia do grudnia na podstawie umowy zlecenia GOPS zatrudniał jednego asystenta rodziny, który objął wsparciem 8 rodzin.

Finansowanie pracy asystenta rodziny w roku 2024 wyniosło – 26 385,00 zł

(finansowane z budżetu gminy – 21 825,00 zł, finansowane z Funduszu Pracy – 4560,00 zł)

- 5) Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;**

W 2024 roku współfinansowano z budżetu gminy pobyt dwójki dzieci w rodzinie zastępczej spokrewnionej na łączną kwotę 15 645,31 zł.

- 6) Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3.**

W 2024 roku zostały opracowane i przesłane sprawozdania z działalności asystenta rodziny. Sprawozdania przekazywane są dwa razy do roku.

W 2024 roku wsparciem asystenta rodziny było objętych łącznie 8 rodzin. Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną wyniósł ok. 30 godzin w perspektywie roku.

13. Realizacja zadań wynikających z Ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" reguluje prawa kobiet w ciąży oraz rodzin do wsparcia, obejmującego dostęp do:

1. świadczeń opieki zdrowotnej,
2. narzędzi polityki wspierającej rodziny.

Program „Za życiem” ma na celu zapewnienie wsparcia kobietom w ciąży oraz ich rodzinom, szczególnie tym, które borykają się z ciążą powikłaną, niepowodzeniami położniczymi, a także dzieciom, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które pojawiły się w okresie prenatalnym lub w czasie porodu.

Ustawa opisuje jeden z elementów wsparcia, którym jest jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 4000,00 zł, które wypłacane jest z tytułu urodzenia dziecka, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, powstałą w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub podczas porodu.

Poradnictwo dla kobiet z dokumentem potwierdzającym ciążę, ich rodzin oraz rodzin z dzieckiem posiadającym zaświadczenie lekarskie, o którym mowa powyżej, jest koordynowane przez asystenta rodziny, powołanego na mocy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2024 roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynął 1 wniosek o świadczenie „Za życiem”. W ramach realizacji w/w Ustawy wypłacono 1 świadczenie w kwocie 4000,00 zł.

14. Realizacja zadań wynikających z Ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci „800+”

Świadczenie wychowawcze, regulowane Ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ma na celu częściowe pokrycie kosztów związanych z wychowaniem dziecka, w tym opieką i zaspokajaniem jego potrzeb. Przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu lub prawnemu dziecka do ukończenia przez nie 18. roku życia. Wysokość świadczenia od 01.01.2024 r. wynosi 800,00 zł miesięcznie na dziecko. W przypadku narodzin dziecka lub jego ukończenia 18. roku życia, kwotę za niepełny miesiąc ustala się proporcjonalnie.

Jeśli dziecko jest pod opieką naprzemienną, świadczenie jest dzielone między rodziców po połowie. Od lipca 2019 r. świadczenie jest przyznawane bez kryterium dochodowego.

Do 31.05.2022 r. świadczenia wychowawcze były realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej, a od 1 stycznia 2022 r. obsługę przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), przyjmując wnioski tylko drogą elektroniczną.

W 2024 roku Ośrodek zrealizował wypłatę świadczeń wychowawczych, które zostały przyznane przez Wojewodę Małopolskiego, w związku z obowiązującymi przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Łączna kwota wypłaconych świadczeń wyniosła 122 133,00 zł co odpowiada 245 świadczeniom na rzecz 4 dzieci.

15. Współpraca w realizacji Programu „Czyste powietrze”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wydaje zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego w ramach Programu „Czyste Powietrze”.

Osoba fizyczna ubiegająca się o podwyższone dofinansowanie z wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, przed złożeniem wniosku, powinna uzyskać zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego, wydane przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, zgodnie z miejscem zamieszkania.

Zaświadczenie jest wydawane na żądanie osoby ubiegającej się o dofinansowanie.

W 2024 roku wydano 252 zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego.

16. Realizacja Ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

W wyniku trwającego konfliktu zbrojnego na Ukrainie, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nastąpił masowy napływ obywateli tego kraju. Zasady regulujące pobyt tych osób na terenie RP, a także udzielanie im pomocy w różnych aspektach życia społecznego, określa ustawa z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Obywatelom Ukrainy, którzy legalnie wjechali do Polski po 24 lutego 2022 roku, zadeklarowali chęć pozostania na terytorium RP i zostali wpisani do rejestru PESEL, przysługuje pomoc w zakresie świadczeń pieniężnych oraz niepieniężnych na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Ponadto, obywatelom Ukrainy, którzy legalnie wjechali do Polski po 24 lutego 2022 roku, zadeklarowali chęć pozostania oraz zostali wpisani do rejestru PESEL, przysługuje pomoc w zakresie świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych. Liczbę rodzin i osób korzystających z tych świadczeń w Gminie Iwkowa w 2024 roku przedstawia poniższa tabela:

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota
1.	Zasiłki rodzinne	1	12	1 314,00 zł
2.	Zasiłek pielęgnacyjny	1	24	5 180,00 zł

Tabela nr 10. Wypłacane świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy w 2024 roku.

Dodatkowo w 2024 roku tutejszy Ośrodek rozpatrzył i wypłacił zasiłki okresowe dla 2 obywateli Ukrainy na kwotę 1581,00 zł

17. Realizacja ustawy o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu

W ramach ustawy o szczególnej ochronie odbiorców paliw gazowych, która obowiązywała w 2023 i 2024 roku, w związku z trudną sytuacją na rynku gazu, osoby kwalifikujące się do wsparcia mogły ubiegać się o refundację części rachunku za gaz, w szczególności o zwrot podatku VAT. Aby uzyskać refundację podatku VAT gospodarstwo domowe musiało spełnić trzy podstawowe warunki:

1. Główne źródło ogrzewania musiało być zasilane paliwami gazowymi, takimi jak gaz ziemny (wysokometanowy lub zaazotowany), gaz skroplony (LPG) czy propan-butan, dostarczany za pomocą sieci gazowej. Refundacja nie przysługuje osobom, które używają butli z gazem, posiadają wyłącznie kuchenki gazowe lub wykorzystują gaz jedynie do podniesienia temperatury wody.
2. Piec gazowy musiał być zgłoszony lub wpisany do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB).
3. Gospodarstwo domowe musiało spełniać kryterium dochodowe:
 - dla gospodarstw jednoosobowych – dochód netto nie mógł przekroczyć 2100,00 zł miesięcznie,
 - dla gospodarstw wieloosobowych – dochód netto nie mógł przekroczyć 1500,00 zł miesięcznie na osobę.

Refundacja dotyczyła kwoty podatku VAT wynikającego z opłaconej faktury za gaz zużyty w okresie od 1 stycznia 2023 roku do 30 czerwca 2024 roku. W przypadku składania wniosków do 31 lipca 2023 roku, brano pod uwagę dochody za 2021 rok, natomiast od 1 sierpnia 2023 roku – za rok 2022. Dochody były przeliczane jedynie przy złożeniu pierwszego wniosku.

Wnioski o dodatek gazowy można było złożyć w wersji papierowej w GOPS w Iwkowej, lub online, przez aplikację mObywatel. Wniosek mogła złożyć osoba, która zawarła umowę sprzedaży paliw gazowych lub umowę kompleksową i jest wskazana jako odbiorca na fakturze VAT. Do wniosku należało dołączyć kopię faktury za zakup gazu (faktura nie mogła być prognozowana) oraz dowód jej opłacenia.

W 2024 roku w Gminie Iwkowa złożono 304 wnioski o refundację VAT, z czego 293 wnioski zostały pozytywnie rozpatrzone. Łączna kwota wypłaconej refundacji podatku VAT wyniosła 105 202,44 zł.

18. Realizacja ustawy o dodatku osłonowym

Dodatek osłonowy był realizowany w Ośrodku w pierwszym półroczu 2024 r. Zasady przyznawania, ustalania oraz wypłaty dodatku osłonowego były określone w ustawie z dnia 17 grudnia 2021 roku o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2024 r., poz. 953). Celem tego świadczenia pieniężnego było złagodzenie skutków rosnących cen energii (gaz, prąd) oraz produktów spożywczych. Dodatek osłonowy przysługiwał osobom w gospodarstwach domowych, które spełniały określone kryteria dochodowe:

1. W gospodarstwach jednoosobowych, jeśli miesięczny dochód nie przekraczał 2100 zł.
2. W gospodarstwach wieloosobowych, jeśli miesięczny dochód na osobę nie przekraczał 1500 zł.

W 2024 roku wysokość dodatku osłonowego była uzależniona od liczby osób w gospodarstwie domowym:

- 228,80 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego,
- 343,20 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2-3 osób,
- 486,20 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4-5 osób,
- 657,80 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

Dodatkowo, osoby ogrzewające domy węglem lub paliwami węglowodopochodnymi, które zgłosiły swoje źródło ogrzewania do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, mogły ubiegać się o podwyższony dodatek osłonowy:

- 286,00 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego,
- 429,00 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2-3 osób,
- 607,75 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4-5 osób,
- 822,25 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

W przypadku dodatku osłonowego obowiązywała tzw. złotówkę za złotówkę. Oznacza to, że dodatek był przyznawany nawet po przekroczeniu kryterium dochodowego, a kwota dodatku była pomniejszona o kwotę tego przekroczenia. Minimalna kwota wypłacanych dodatków mogła wynosić 20,00 zł.

W 2024 roku w Gminnym Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwkowej wypłacił 595 świadczeń na łączną kwotę 268 443,67 zł.

19. Realizacja ustawy o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego

Zasady i tryb przyznawania oraz wypłaty bonu energetycznego były określone w ustawie z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego. Bon energetyczny był formą wsparcia finansowego skierowanego do gospodarstw domowych o określonych dochodach, w związku z rosnącymi cenami energii elektrycznej.

Bon przysługiwał osobom w gospodarstwach domowych spełniającym następujące kryteria dochodowe:

1. Gospodarstwa jednoosobowe – przeciętny miesięczny dochód nie przekraczał 2500,00 zł.
2. Gospodarstwa wieloosobowe – przeciętny miesięczny dochód na osobę nie przekraczał 1700,00 zł.

Dochód ustalano na podstawie zasad określonych w ustawie o świadczeniach rodzinnych.

Kwota bonu energetycznego zależała od liczby osób w gospodarstwie domowym:

- 300,00 zł – dla gospodarstwa jednoosobowego,
- 400,00 zł – dla gospodarstwa wieloosobowego (2-3 osoby),
- 500,00 zł – dla gospodarstwa wieloosobowego (4-5 osób),
- 600,00 zł – dla gospodarstwa wieloosobowego (6 osób i więcej).

Dodatkowo, gospodarstwa, w których główne źródło ogrzewania zasilane było energią elektryczną, mogły otrzymać wyższą kwotę bonu, pod warunkiem, że źródło ogrzewania było zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków:

- 600,00 zł – dla gospodarstwa jednoosobowego,
- 800,00 zł – dla gospodarstwa wieloosobowego (2-3 osoby),
- 1000,00 zł – dla gospodarstwa wieloosobowego (4-5 osób),
- 1200,00 zł – dla gospodarstwa wieloosobowego (6 osób i więcej).

W przypadku, gdy wysokość przeciętnego dochodu za 2023 r. na osobę przekroczy w/w kwoty, bon energetyczny przysługuje w wysokości różnicy między kwotą bonu energetycznego a kwotą, o którą został przekroczony przeciętny dochód za 2023 r. na osobę, tzw. zasada złotówka za złotówkę.

W 2024 roku wypłacono 605 świadczeń, a łączna kwota wypłaconych bonów wyniosła 256 486,65 zł.

20. Realizacja zadań zawartych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015 - 2025

Poniżej przedstawiono sprawozdanie z realizacji zadań w ramach Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Iwkowa na lata 2015 – 2025 za 2024 rok.

Podstawowym celem władz gminy Iwkowa jest zapewnienie mieszkańcom odpowiednich warunków życia. Dzięki opracowanej w 2015 roku Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2025 możliwe jest skuteczne dążenie do poprawy jakości życia lokalnej społeczności w sposób kompleksowy. Celem tych działań jest nie tylko udzielanie wsparcia materialnego, ale przede wszystkim stworzenie warunków i możliwości rozwoju w różnych obszarach życia. Szczególną rolę w realizacji strategii odgrywają działania zapobiegające uzależnieniom, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest monitorowana poprzez okresową ocenę postępów w osiąganiu celów priorytetowych oraz realizacji zaplanowanych działań. Poniżej przedstawiamy zestawienie zrealizowanych działań w ramach strategii za rok 2024.

I. Redukowanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego

Obszar	Redukowanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego
Cel strategiczny	1. Aktywizacja i integracja osób ubogich oraz grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
Cel operacyjny	1.1 przeciwdziałanie zjawisku ubóstwa, jako podstawowego czynnika przyczyniającego się do wykluczenia społecznego
Kierunki działań	Realizacja w 2024 roku
1.1.1. Udzielanie pomocy materialnej osobom i rodzinom ubogim zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej, uchwałami rady gminy itp.	W 2024 roku zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej wypłacane były zasiłki okresowe, zasiłki celowe oraz specjalne celowe, świadczenia rodzinne oraz wychowawcze, świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwkowej przy współpracy z Bankiem Żywności w Krakowie, w 2024 roku realizował działania w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Obok dystrybucji paczek prowadzone były również działania towarzyszące w postaci Warsztatów Kulinarynych dla osób korzystających z pomocy żywnościowej. Wartości zrealizowanych świadczeń dostępne są w powyższych rozdziałach Sprawozdania
	W 2024 roku na pomoc materialną dla uczniów z terenu Gminy Iwkowa

1.1.2. Udzielanie pomocy materialnej w formie stypendiów i zasilków szkolnych dla uczniów z terenu gminy	przeznaczono kwotę 27 785,00 zł. W okresie od stycznia do czerwca stypendium szkolne otrzymało 58 dzieci (w tym 40 dzieci ze szkół podstawowych oraz 18 dzieci ze szkół ponadpodstawowych) na łączną kwotę 11113,00 zł. W okresie od września do grudnia stypendium szkolne wypłacono 68 dzieciom (42 dzieciom ze szkół podstawowych oraz 26 dzieciom ze szkół ponadpodstawowych) na łączną kwotę 16 672,00 zł.
1.1.3. Świadczenie pomocy osobom niepełnosprawnym, starszym i przewlekle chorym poprzez wypłacanie zasilków stałych, świadczeń pielęgnacyjnych, zasilków pielęgnacyjnych	Zgodnie z Ustawą o świadczeniach rodzinnych w 2024 roku wypłacano zasiłki pielęgnacyjne, zarówno dla dzieci, jak i osób dorosłych w wysokości 215,84 zł miesięcznie. W roku sprawozdawczym wypłacono 1293 świadczeń zasilku pielęgnacyjnego na łączną kwotę 279081,64zł. Ponadto, wypłacane są świadczenia pielęgnacyjne, głównie dla rodziców opiekujących się niepełnosprawnymi dziećmi. Wypłacono 494 świadczeń świadczenia pielęgnacyjnego na łączną kwotę 1456666,00 zł. W 2024 roku wypłacono 111 świadczeń specjalnego zasilku opiekuńczego na łączną kwotę 68 820,00 zł. Ponadto, opłacono łącznie 113 składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego w wysokości 18 657,64 zł za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy. W 2024 roku tutejszy ośrodek zrealizował wypłaty dla 7 opiekunów, w łącznej kwocie 39 836,60 zł. Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z tytułu ubezpieczenia społecznego za osoby otrzymujące zasiłek dla opiekuna – 13 129,92 zł. Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacone za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna – 1 172,00 zł. Zasiłek stały został przyznany 9 osobom na kwotę 94487,00 zł, wypłacono 108 świadczeń. W roku 2024 zapłacono 96 składek zdrowotnych należnych za osoby pobierające zasiłek stały w kwocie 8044,00 zł.
1.1.4. Wdrażanie narzędzi i instrumentów aktywnej integracji (w tym, w szczególności kontraktów socjalnych)	W 2024 roku nie zawarto kontraktu socjalnego.

1.1.5. Diagnozowanie potrzeb i możliwości wsparcia grup zagrożonych wykluczeniem	Diagnozowanie potrzeb społeczności i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym odbywa się przede wszystkim poprzez potrzeby rozeznane przez pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny, którzy pracują w środowiskach i rodzinach zagrożonych wykluczeniem społecznym. GOPS w Iwkowej współpracuje z placówkami oświatowymi, parafialnymi oddziałami Caritas, placówkami zdrowia, Warsztatami Terapii Zajęciowej, Policją, stowarzyszeniami funkcjonującymi na terenie gminy Iwkowa, a także Bankiem Żywności, sąsiednimi miejskimi ośrodkami pomocy rodzinie i ośrodkami pomocy społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodkami wsparcia, w tym dziennymi domami pomocy, środowiskowymi domami samopomocy, klubami samopomocy, Sądeckim Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, centrami integracji społecznej, organizacjami pozarządowymi, placówkami szkolnymi, sądami rodzinnymi, w tym kuratorską służbą sądową, Gminnym Ośrodkiem Kultury, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kościołami parafialnymi, placówkami ochrony zdrowia, a także Urzędem Pracy; W 2024 roku liczba osób korzystających z pomocy wyniosła 304, co stanowi 4,5% wszystkich mieszkańców gminy. W porównaniu do roku 2023 liczba osób korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się o 66 osób, a liczba rodzin, którym przyznano świadczenia, spadła o 17. Najczęstszymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej wskazywanymi w 2024 roku były: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, potrzeba ochrony macierzyństwa oraz potrzeba ochrony wielodzietności. W 2024 roku pomoc w formie świadczeń pieniężnych otrzymało 80 osób, natomiast pomoc niepieniężną – 128 osób. Praca socjalna została zrealizowana w 70 rodzinach. Porównując dane z 2024 roku z latami poprzednimi, zauważa się tendencję spadkową w liczbie osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, co może sugerować poprawę sytuacji życiowej mieszkańców w wyniku realizowanych działań wsparcia i rozwiązywania problemów społecznych.
--	--

Cel operacyjny „Przeciwdziałanie zjawisku ubóstwa, jako podstawowego czynnika przyczyniającego się do wykluczenia społecznego” został osiągnięty w znacznym stopniu.

Obszar	Redukowanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego
Cel strategiczny	1. Aktywizacja i integracja osób ubogich oraz grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
Cel operacyjny	1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci, młodzieży, osób starszych, niepełnosprawnych i samotnych
Kierunki działań	Realizacja w 2024 roku
1.2.1. Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych, kolonii wakacyjnych, imprez lokalnych dla dzieci i młodzieży itp.	Zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży było realizowane w miarę posiadanych możliwości zarówno lokalowych, jak i personalnych. Działania te, w dużej mierze realizowane były przez nauczycieli i wychowawców w placówkach oświatowych, a także pracowników GOK w Iwkowej oraz GOPS w Iwkowej. GOPS w Iwkowej w ramach działań profilaktycznych „Organizacja czasu wolnego, kształtowanie zachowań sprzyjających unikaniu zagrożeń dotował zadania realizowane przez szkoły: - „Szkolne popołudnia inaczej – spotkania integracyjne dla uczniów” realizowane przez PSP w Kątach - Profilaktyka zachowań agresywnych u uczniów – wyjazdowe zajęcia profilaktyczne PSP w Dobrocieszu - „Każdy przedszkolak Ci to powie, że ruch i zabawa to samo zdrowie” - Profilaktyka zachowań dzieci poza terenem przedszkola PP w Iwkowej - Wyjazd profilaktyczno – edukacyjny dla przedszkolaków NP Radosna Gromadka - Profilaktyka zachowań agresywnych – nowatorskie spędzanie czasu wolnego – wyjazd do Wiednia uczniów PSP w Kątach - „Wesoły autobus, czyli przedszkolaki na wycieczce. Profilaktyka przez zabawę” wyjazd PP w Iwkowej oraz PP w Porąbce Iwkowskiej - „Tworzymy udaną grupę” - wyjazd do Krakowa uczniów PSP w Dobrocieszu - „Promocja zdrowego i aktywnego stylu życia. Aktywne ferie bez komputera i smartfona – tak się naprawdę da” GOPS w Iwkowej dotował pozalekcyjne zajęcia sportowe organizowane przez klub LKS IVA Iwkowa oraz klub Olimpia Kąty. Organizacja warsztatów profilaktycznych ze specjalistą psychoterapii uzależnień dla szkół podstawowych z terenu Gminy oraz sportowców z Klubu Sportowego „Olimpia” Kąty oraz IVA Iwkowa.

1.2.2. Organizacja zajęć wyrównawczych z poszczególnych przedmiotów	Zadanie realizowane przez placówki oświatowe.
1.2.3 Wspieranie działań propagujących integrację osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym ze społecznością lokalną (organizowanie imprez, spotkań)	W gminie Iwkowa realizowane były imprezy integracyjne oraz spotkania, których celem była integracja społeczności lokalnej. W organizowanych imprezach uczestniczyć mogli wszyscy mieszkańcy gminy, a tym samym osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, przez co miały one możliwość integracji ze środowiskiem lokalnym. W 2024 roku zorganizowane zostało m.in.: - Akcja sprzątanie świata - Gminne obchody Narodowego Święta Niepodległości - Święto Suszonej Śliwki/Parada Traktorów z okazji Święta Suszonej Śliwki - Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze - Turnieju Firm w Piłce Nożnej o Puchar Wójta Gminy Iwkowa - Spacerki po Iwkowej - zwiedzanie kościoła pw. Nawiedzenia NMP i pieszą wycieczkę pod wieżę widokową na Szpilówce – edycja 2024
1.2.4. Wsparcie dla osób starszych poprzez tworzenie warunków dla funkcjonowania m.in. Klubu seniora	Funkcjonowanie Klubu Seniora "Aktywni"
1.2.5. Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom niepełnosprawnym i samotnym, które ze względu na wiek, chorobę lub inne dysfunkcje wymagają pomocy	W 2024 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwkowej świadczył pomoc w postaci usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osób wymagających takiej formy pomocy. W 2024 r. usługi opiekuńcze objęły 5 osób (5 – liczba osób w rodzinach). Wyplacono 3 040 świadczeń na kwotę 104 979,00 zł.

1.2.6. Świadczenie usług w formie pomocy sąsiedzkiej dla osób starszych i niepełnosprawnych	W 2024 roku kontynuowano działania w celu realizacji w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Iwkowej dodatkowego zadania tj. pomocy usługowej w postaci pomocy sąsiedzkiej. Dokonując odpowiednich zmian prawnych tj. Uchwały Rady Gminy w Iwkowej Nr V/25/15 z dnia 23 lutego 2015 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXV/218/13 Rady Gminy w Iwkowej z dnia 28 października 2013 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak i tryb ich pobierania.
1.2.7. Inicjowanie działań do powstania wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	GOPS angażował się w działania wspierające wolontariat. Pracownicy GOPS w Iwkowej współpracowali z lokalnymi oddziałami CARITAS.
1.2.8. Współpraca z Warsztatami Terapii Zajęciowej we wspólnej działalności na rzecz osób niepełnosprawnych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwkowej kolejny rok współpracował z Warsztatami Terapii Zajęciowej w Zawadzie Uszewskiej.
1.2.9. Współpraca ze Środowiskowymi Domami Samopomocy we wspólnej działalności na rzecz osób niepełnosprawnych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwkowej kolejny rok współpracował z Środowiskowym Domem Samopomocy w Brzesku oraz Środowiskowym Domem Samopomocy w Ujanowicach.
1.2.10. Kontynuacja opieki specjalistów w przedszkolach i szkołach dla niepełnosprawnych dzieci zgodnie z orzeczeniami Poradni psychologiczno- pedagogicznych	Edukacja uczniów niepełnosprawnych w szkołach prowadzona jest przez gminę Iwkowa zgodnie ze wskazaniem zawartym w orzeczeniach Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych. Zapewniona jest opieka specjalistów oraz wymagana liczba godzin w ramach subwencji oświatowej.

Cel operacyjny - „Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci, młodzieży, osób starszych, niepełnosprawnych i samotnych” został osiągnięty w znacznym stopniu.

II. Przeciwdziałanie rozwojowi uzależnień i przemocy domowej

Obszar	Przeciwdziałanie rozwojowi uzależnień i przemocy domowej
Cel strategiczny	2. Kształtowanie postaw sprzyjających przeciwdziałaniu rozwojowi uzależnień i przemocy domowej
Cel operacyjny	2.1 Zapobieganie uzależnieniom i stosowaniu przemocy w rodzinie oraz minimalizowanie skutków występowania tych zjawisk.
Kierunki działań	Realizacja w 2024 roku
2.1.1. Wspomaganie stowarzyszeń, organizacji i instytucji działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	W 2024 roku gmina Iwkowa udzieliła dotacji dla organizacji pozarządowych na realizację zadań z zakresu profilaktyki uzależnień. (oferty złożone w trybie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie) Do realizacji zadania przystąpiły Kluby Sportowe i Stowarzyszenia z terenu Gminy Iwkowa.
2.1.2. Prowadzenie programów profilaktycznych w szkołach podstawowych na terenie gminy	W 2024 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Iwkowa przeznaczyła środki finansowe dla szkół i przedszkoli na realizację zadań wynikających z uchwalonego programu oraz zgodnie z programami szkół w zakresie profilaktyki, które wynikały z zadań statutowych szkół i przedszkoli w zakresie: "Organizacji wolnego czasu dzieci i młodzieży. Wycieczek, wyjazdów na basen, promujących zdrowy tryb życia, połączonych z edukacją i elementami programów profilaktycznych" – organizacji czasu wolnego, kształtowania zachowań sprzyjających unikaniu zagrożeń. Każda szkoła złożyła wniosek na realizację zadań z tego zakresu.
2.1.3. Prowadzenie i finansowanie programów edukacyjnych i profilaktycznych poza szkołą	Wsparcie programu „Sport i dobra kondycja to w zdrowie inwestycja” przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. → W 2024 roku działalność sekcji piłki nożnej przy klubie sportowym Olimpia Kąty. → Działalność sportowa wspierana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, to również wsparcie zajęć sportowych realizowanych w hali sportowej PSP w Iwkowej, na kompleksie boisk „Orlik” oraz na boisku sportowym LKS „IVA” Iwkowa. → Bezpieczny przedszkolak – edukacyjno-profilaktyczny dzień dziecka

2.1.4. Kontrole w punktach sprzedaży alkoholu	W 2024 roku nie przeprowadzono kontroli w punktach sprzedaży alkoholu. Wskaźnik nie został zrealizowany.
2.1.5. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych poprzez kierowanie osób uzależnionych na badania i leczenie odwykowe oraz udział w terapiach	Osoby uzależnione i współuzależnione z terenu Gminy Iwkowa mogły bezpłatnie korzystać ze wsparcia w Poradni Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia w Brzesku oraz Oddziału Dziennego Leczenia Uzależnień od Alkoholu w Brzesku. Uczestnicy mogą korzystać z terapii grupowej lub indywidualnej. GKRPA w Iwkowej w 2024 roku przeprowadziła rozmowy z 12 osobami, których dotyczył problem alkoholowy. Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego organizowała dla osób pokrzywdzonych przestępstwem darmowe porady specjalistów (prawnika, psychologa, osoby pierwszego kontaktu). Możliwe było także skorzystanie z pomocy materialnej, w tym pokrywanie kosztów: żywności lub bonów żywnościowych, zakupu odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej, edukacji ogólnokształcącej i zawodowej, także na zasadach indywidualnego kształcenia, czasowego zakwaterowania lub udzielania schronienia, świadczeń zdrowotnych, wyrobów medycznych, w tym przedmiotów ortopedycznych oraz środków pomocniczych, przejazdów środkami komunikacji publicznej lub pokrywanie kosztów transportu związanych z uzyskiwaniem powyższych świadczeń W 2024 roku GOPS promował także programy terapeutyczne realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku
2.1.6. Wspieranie i promowanie badań profilaktycznych + ulotki o przemocy	W 2024 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wspierał i promował działania w zakresie profilaktyki przemocy w rodzinie, przemocy seksualnej, abstynencji w trakcie ciąży, uzależnień, itp. Ośrodek dystrybuował ulotki wydane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narodowy Program Zdrowia, Instytut Psychologii Zdrowia, Polskie Towarzystwo Ginekologiczne i Położnicze. Opracowanie narzędzi diagnostycznych i stworzenie raportu dotyczącego problemów społecznych na terenie gminy Iwkowa. Pracownicy Socjalni oraz Kierownik GOPS bali udział w licznych szkoleniach.

**Cel operacyjny - „Zapobieganie uzależnieniom i stosowaniu przemocy w rodzinie oraz minimalizowanie skutków występowania tych zjawisk”
został osiągnięty w zadowalającym stopniu.**

Obszar	Przeciwdziałanie rozwojowi uzależnień i przemocy domowej
Cel strategiczny	2. Kształtowanie postaw sprzyjających przeciwdziałaniu rozwojowi uzależnień i przemocy domowej
Cel operacyjny	2.2 Objęcie ofiar i sprawców przemocy domowej funkcjonującym systemem pomocy społecznej
Kierunki działań	Realizacja w 2024 roku
2.2.1. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych	W ramach funkcjonującego na terenie gminy Iwkowa Zespołu Interdyscyplinarnego w 2024 roku odbyło się 6 posiedzeń zespołu. Zespół zajmował się 14 przypadkami przemocy domowej, w tym kontynuując 3 procedury z roku 2023. Procedury „Niebieskie Karty” sporządzono w łącznej liczbie 11, w tym 1 przez pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, 10 przez policję. Do Zespołu wpłynęły także 2 informacje dotyczących toczących się procedur „Niebieskie Karty” w innych gminach. W sumie, pomocą objęto 14 rodzin. Z dokumentacji wynika, że 11 osób doświadczyło przemocy domowej, w tym 9 kobiet, 2 mężczyzn oraz 19 dzieci. Celem spotkań zespołu oraz grup roboczych było: udzielanie pomocy osobie, co, do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową, podejmowanie działań w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc domową, w celu zaprzestania stosowania tego rodzaju zachowań, zaproszenie osoby, co, do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową, na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego, grupy roboczej czy grupy diagnostyczno - pomocowej oraz opracowanie indywidualnego planu pomocy dla tej osoby i jej rodziny. Plan pomocy zawiera szereg propozycji działań pomocowych. Pozwala na weryfikację efektów podejmowanych działań. Osobę nadużywającą alkoholu, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc domową, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego grupy roboczej lub grupy diagnostyczno - pomocowej kierują do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ponadto w 2024 roku zostały rozdyskrebowane ulotki informacyjne dot. zagadnienia przemocy oraz dostępności miejsc, w których można uzyskać pomoc i wsparcie. Ulotki zostały przekazane do szkół, ośrodków zdrowia oraz poradni rodzinnej znajdującej się na terenie gm. Iwkowa. GOPS współpracował z parafiami. Celem tych działań było głównie zwalczanie alkoholizmu. Często uzależnieni decydowali się podpisać deklarację o pozostawianiu w trzeźwości. GOPS realizował działania zawarte w „Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie”.

2.2.2. Organizowanie wsparcia specjalistycznego (psychologicznego, prawnego, itp.) dla ofiar i sprawców przemocy	Osoby z terenu gminy Iwkowa mogły korzystać z konsultacji ze specjalistami w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku. W GOPS funkcjonował punkt pomocy psychologicznej i socjalnej. Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepęstwem.
2.2.3. Indywidualne konsultacje dla osób zagrożonych przemocą oraz dla ofiar przemocy	W ramach realizowanych zadań z zakresu pomocy społecznej udzielane były specjalistyczne porady: - psychologa - terapeuty uzależnień - pracownika socjalnego W ramach wspierania osób zagrożonych przemocą oraz dla ofiar przemocy PCPR w Brzesku udzielało pomocy m. in. radcy prawnego, psychologa. Program skierowany był dla osób borykających się z trudnościami w kontaktach z innymi, chcących poznać bardziej siebie i własny sposób funkcjonowania, a także dla osób, które dostrzegają problem agresji własnej w relacjach z innymi oraz tych, które mają problemy z radzeniem sobie ze stresem, używające przemocy, jako narzędzia pozwalającego na osiągnięcie własnych celów i rozwiązywanie konfliktów. Codziennie w GOPS w Iwkowej w godzinach pracy Ośrodka osoby pokrzywdzone potrzebujące pomocy mogły uzyskać poradę i wsparcie od pracownika socjalnego, członka Zespołu Interdyscyplinarnego. W GOPS pracownicy zajmujący się pomocą osobom dotkniętym przemocą domową udzielali pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego. Dodatkowo w lokalu Gminy Iwkowa funkcjonował punkt nieodpłatnej pomocy prawnej, w którym pomocy udzielali adwokaci lub radcowie prawni na podstawie umów zawartych z Powiatem. W godzinach pracy GOPS działał telefon informacyjno-interwencyjny. Na stronach internetowych powiatu oraz gminy aktualizowane były bazy teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

2.2.4. Stosowanie procedury „niebieskiej karty”	Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakłada obowiązek prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” na przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia. Procedura wszczynana jest w sytuacji, gdy dany podmiot w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych powziął podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy domowej. W ramach prowadzonych działań w 2024 roku procedurą Niebieskie Karty objęte było 14 rodzin.
2.2.5. Kontynuacja monitoringu przebiegu zmian w rodzinach obciążonych problemami przemocy	Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno - pomocowych monitorowali przebieg zmian w rodzinach obciążonych problemami przemocy. W ramach tych działań w 2024 roku zarówno pracownik socjalny, jaki i policjant monitorowali sytuację w/w rodzin. Przeprowadzane były rozmowy, wizyty w środowisku rodziny, z których sporządzane były notatki służbowe. W czasie trwania procedury „Niebieskie Karty” rodziny dotknięte przemocą objęte były wsparciem pracowników socjalnych, asystenta rodziny, policji i psychologa.

Cel operacyjny - „Objęcie ofiar i sprawców przemocy domowej funkcjonującym systemem pomocy społecznej” został osiągnięty w znacznym stopniu.

III. Bezrobocie i rynek pracy

Obszar	Bezrobocie i rynek pracy
Cel strategiczny	3. Rozwój spójnego systemu wspierającego aktywność zawodową mieszkańców gminy Iwkowa
Cel operacyjny	3.1 Wzrost kompetencji i wiedzy potrzebnej na rynku pracy
Kierunki działań	Realizacja w 2024 roku
3.1.1. Wsparcie osób bezrobotnych w procesie zmiany (uzyskaniu dodatkowych kwalifikacji, kształceniu, w szczególności poprzez organizowanie szkoleń).	W ramach tego działania zadania dotyczące wsparcia dla osób bezrobotnych, w tym m.in. w uzyskaniu dodatkowych kwalifikacji realizował Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku. Osoby bezrobotne z terenu gminy Iwkowa korzystały ze wsparcia PUP Brzesko. GOPS w Iwkowej współpracował z PUP w Brzesku w mobilizowaniu osób na prace społecznie użyteczne lub mobilizował do podjęcia kursów, szkoleń oraz doradztwa zawodowego. Dystrybucja ulotek Małopolskiej Agencji Rozwoju Regionalnego, Ministerstwa Gospodarki, Krajowej Izby Doradców Podatkowych, stowarzyszenia Humaneo dotyczących bezpłatnych szkoleń bądź staży finansowanych m.in. z programów unijnych.
3.1.2. Podjęmowanie współpracy w zakresie upowszechniania informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, usłudze pośrednictwa pracy	Ośrodek współpracował z PUP w Brzesku – Ośrodek zawarł umowę partnerską na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób bezrobotnych z terenu powiatu brzeskiego. W ramach tej umowy odbywały się spotkania członków zespołu koordynacyjnego, na których omawiane były tematy aktualnej sytuacji na rynku pracy, podsumowane zostały realizacje programów na rzecz osób bezrobotnych w trudnej sytuacji życiowej- (prace społecznie- użyteczne i prace interwencyjne, roboty publiczne). Ośrodek kierował kandydatów m.in. do prac społecznie użytecznych i prac interwencyjnych. PUP przekazywał informacje o wolnych miejscach pracy, szkoleniach, poradnictwie zawodowym bezpośrednio do Ośrodka za pomocą e-maila – informacje te rozpowszechniali pracownicy socjalni wśród klientów w ramach pracy socjalnej. Przedmiotowe informacje dostępne były również na tablicy informacyjnej Ośrodka. Klienci informowani byli również o możliwości skorzystania ze strony internetowej PUP w Brzesku. Propagowane były również programy aktywizujące dla osób poszukujących pracy.

3.1.3. Spotkania z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych w celu ukierunkowania młodzieży do wyboru szkoły, po, której znajdą prace, a nie zasilą szeregu osób bezrobotnych	W roku 2024 działania promujące dalszą edukację kierowane były do uczniów w formie organizowanych spotkań. Te zadania były organizowane i koordynowane przez placówki oświatowe.
--	---

Cel operacyjny - „Wzrost kompetencji i wiedzy potrzebnej na rynku pracy” został osiągnięty w zadowalającym stopniu.

Obszar	Bezrobocie i rynek pracy
Cel strategiczny	3.Rozwój spójnego systemu wspierającego aktywność zawodową mieszkańców gminy Iwkowa
Cel operacyjny	3.2. Przeciwdziałanie występowaniu zjawiska tzw. „etatowych bezrobotnych”
Kierunki działań	Realizacja w 2024 roku
3.2.1. Promocja zatrudnienia subsydiowanego	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwkowej stale współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Brzesku oraz Urzędem Gminy w Iwkowej, między innymi w zakresie rekrutacji osób bezrobotnych do prac społecznie użytecznych. GOPS w Iwkowej w 2024 roku realizował porozumienie zawarte z PUP w Brzesku w zakresie współpracy.
3.2.2. Podejmowanie współpracy Urzędu Gminy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy (poprzez kontrakt typu B, prace społecznie - użyteczne) na rzecz osób bezrobotnych	W ramach porozumienia zawartego pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej a Urzędem Pracy, osoby mogą realizować prace społecznie - użyteczne.
3.2.3. Wdrażanie narzędzi i instrumentów aktywnej integracji (w tym kontraktów socjalnych)	Przez cały 2024 rok pracownicy socjalni realizowali profesjonalną pracę socjalną w stosunku do osób bezrobotnych z terenu gminy Iwkowa, w szczególności korzystających z pomocy społecznej. Osoby bezrobotne korzystały z pomocy finansowej w tut. Ośrodku.

Cel operacyjny - Przeciwdziałanie występowaniu zjawiska tzw. „etatowych bezrobotnych” został osiągnięty w zadowalającym stopniu.

IV. Rozwój aktywnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną

Obszar	Rozwój aktywnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną
Cel strategiczny	4. Kształtowanie postaw prospołecznych oraz wzmacnianie wsparcia dla rodziny.
Cel operacyjny	4.1 Usprawnianie funkcjonowania systemu rodzinnego
Kierunki działań	Realizacja w 2024 roku
4.1.1. Realizacja zadań wynikających z Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w tym realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny	Uchwałą Rady Gminy w Iwkowej Nr XXXI/206/13 z dnia 12 sierpnia 2013 roku przyjęty został Gminny Program Wspierania Rodziny. Instytucjami zaangażowanymi w realizację programu są: Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w Iwkowej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki służby zdrowia z terenu gminy, placówki oświatowe parafie z terenu gminy. Głównym celem programu było stworzenie warunków do prawidłowego wypełniania przez rodziny funkcji opiekuńczo – wychowawczych na terenie gminy Iwkowa poprzez podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny, wspieranie rodzin dysfunkcyjnych oraz podejmowanie i koordynacja działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej. Działania te realizowane były poprzez pracę socjalną prowadzoną przez pracowników socjalnych, pracę asystenta rodziny z rodzinami, które mają problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wspieranie rodzin o niskim statusie materialnym z różnymi problemami występującymi w rodzinach m.in. długotrwałym bezrobociem, niepełnosprawnością, uzależnieniami itp. Podejmowane były działania mające na celu zapewnianie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich posiłków w szkołach, a także zorganizowanie wsparcia, konsultacji i poradnictwa specjalistycznego dla rodzin z problemami. Ponadto działania na rzecz rodziny realizowali członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, pracownicy służby zdrowia i placówek oświatowych oraz parafialne oddziały Caritas.

4.1.2. Współpraca ze szkołami w zakresie diagnozowania potrzeb dzieci i młodzieży zagrożonych marginalizacją	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2024 kontynuował współpracę ze wszystkimi szkołami i przedszkolami z terenu gminy Iwkowa w zakresie diagnozowania potrzeb dzieci i młodzieży, zarówno w kwestii dotyczącej dożywiania dzieci w szkole, jak również współpracy w rozwiązywaniu problemów rodzin zagrożonych przemocą, czy nadużywaniem alkoholu wśród rodziców. Pracownicy socjalni oraz asystent rodziny pozostają w ciągłym kontakcie z dyrektorami placówek oświatowych, jak i wychowawcami dzieci w celu monitorowania potrzeb i udzielania wsparcia dla dzieci i młodzieży. Ponadto oprócz pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny, ze szkołami współpracowali kuratorzy sądowi oraz członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego. Oddziaływaniem zostały objęte dzieci, które korzystają z posiłków w szkołach i przedszkolach, w tym dzieci z rodzin, które współpracują z asystentem rodziny oraz dzieci w rodzinach, w których wystąpił problem przemocy lub nadużywania alkoholu.
4.1.3. Pomoc rodzinom z dziećmi w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych oraz pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych pozbawieniem lub ograniczeniem władzy rodzicielskiej poprzez wprowadzenie pracy asystenta rodziny	W 2024 roku kontynuowane było zatrudnienie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Iwkowej asystenta rodziny. Zadaniem asystenta rodziny była pomoc rodzinie przy wdrażaniu prawidłowych postaw życiowych wszystkich jej członków, wspieranie rodziny w rozwiązywaniu podstawowych problemów życiowych oraz całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. W 2024 roku wsparciem asystenta rodziny objęte było 8 rodzin w ramach realizacji Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną objętą wsparciem wyniósł średnio 30 godzin.
4.1.4. Poradnictwo specjalistyczne dla dzieci m.in. logopeda, psycholog	W gminie Iwkowa w 2024 roku oprócz opieki specjalistów w przedszkolach i szkołach dla niepełnosprawnych dzieci zgodnie z orzeczeniami poradni psychologiczno-pedagogicznych prowadzone były również zajęcia rewalidacyjne oraz zajęcia korekcyjno – kompensacyjne dla wszystkich uczniów potrzebujących, jeżeli mają wskazania do takich zajęć z poradni pedagogicznych oraz opinie rekomendujące takie zajęcia od nauczycieli i wychowawców (prowadzone zajęcia z logopedą i psychologiem). Finansowane były w ramach dotacji z subwencji oświatowej i realizowane przez placówki oświatowe.
4.1.5. Kontynuacja pomocy w formie dożywiania dla dzieci w przedszkolach i szkołach	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwkowej w 2024 roku kontynuował realizację rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu". Podpisane zostały porozumienia ze szkołami podstawowymi oraz z przedszkolami na dożywianie dzieci. Działania te, miały na celu usprawnienie funkcjonowania systemu rodzinnego.

Cel operacyjny - „Usprawnianie funkcjonowania systemu rodzinnego” został osiągnięty w zadowalającym stopniu.

Obszar	Rozwój aktywnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną
Cel strategiczny	4. Kształtowanie postaw prospołecznych oraz wzmacnianie wsparcia dla rodziny.
Cel operacyjny	4.2 Wzmacnianie więzi społecznych i zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży
Kierunki działań	Realizacja w 2024 roku
4.2.1. Organizacja imprez integracyjnych dla społeczności lokalnej m.in. Dzień Dziecka, Rodzinny Rajd Rowerowy	W 2024 roku w gminie Iwkowa zostało zorganizowanych kilka imprez plenerowych o charakterze gminnym, w których społeczność lokalna mogła się zintegrować. Było to m.in.: -Gminne obchody Narodowego Święta Niepodległości, -Święto Suszonej Śliwki, -Powitanie Lata, -Rajd Rowerowy -Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze, -Turnieju Firm w Piłce Nożnej o Puchar Wójta Gminy Iwkowa, -Spacerki po Iwkowej - zwiedzanie kościoła pw. Nawiedzenia NMP Wydatki na organizowane imprezy były ponoszone ze środków własnych gminy, z otrzymanych dotacji oraz dofinansowane w ramach realizowanych projektów przez m.in. GOK. Wszystkie imprezy miały na celu integrację środowiska lokalnego.
4.2.2. Rozwijanie u dzieci i młodzieży różnorodnych zainteresowań poprzez organizację warsztatów, spotkań (m.in. warsztaty	W 2024 roku w GOK w Iwkowej, jak wspomniałam już wcześniej, zorganizowano wiele zajęć, warsztatów dla dzieci i młodzieży, zarówno w okresie ferii zimowych, jak i w okresie wakacyjnym. Zorganizowane zajęcia prowadzone były przez kadrę zatrudnioną w Gminnym Ośrodku Kultury w Iwkowej.

taneczne, muzyczne, plastyczne, itp.)	
4.2.3. Organizacja i prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży	Wsparcie programu „Sport i dobra kondycja to w zdrowie inwestycja” przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. - W 2024 roku działalność sekcji piłki nożnej przy klubie sportowym Olimpia Kąty. - Działalność sportowa wspierana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, to również wsparcie zajęć sportowych realizowanych w Sali PSP w Iwkowej, na kompleksie boisk „Orlik” oraz na boisku sportowym LKS „IVA” Iwkowa. Działalność wspomnianych klubów sportowych dofinansowana była również ze środków Urzędu Gminy.

4.2.4. Organizacja konkursów dla dzieci przedszkolnych, szkolnych, młodzieży (w tym również konkursów międzyszkolnych) i dorosłych	W gminie Iwkowa organizowane jest wiele konkursów mających na celu rozwijanie zdolności nie tylko dzieci i młodzieży, ale też osób dorosłych. Są to nie tylko konkursy, w których należy się wykazać zdolnościami malarskimi, plastycznymi ale również konkursy wokalne, poetyckie. Wszystkie organizowane konkursy miały na celu rozwijanie zdolności dzieci i młodzieży, wpajanie zasad zdrowej rywalizacji a także zagospodarowanie wolnego czasu na rozwój swoich pasji i talentów.
4.2.5. Wspieranie i prowadzenie amatorskiego ruchu artystycznego m.in. działalność Zespołu Pieśni i Tańca Iwkowianie, Kapela Iwkowianie, Dziecięcy Zespołu Pieśni i Tańca Mali Iwkowianie, Iwkowska Orkiestra Dęta	Na terenie gminy Iwkowa funkcjonuje kilka zespołów artystycznych, tanecznych zrzeszających nie tylko osoby dorosłe, ale również dzieci i młodzież. W 2024 roku funkcjonowały następujące zespoły: • Zespół Pieśni i Tańca Iwkowianie wraz z Kapelą Iwkowianie do którego należy ok. 40 osób (młodzież oraz osoby dorosłe), • Dziecięcy Zespół pieśni i Tańca Mali Iwkowianie, do którego należy ok. 30 osób (dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym), • Iwkowska Orkiestra Dęta, która funkcjonuje już ponad 100 lat i do której należy ok. 30 osób, Gmina Iwkowa oraz Gminny Ośrodek Kultury w Iwkowej swoimi działaniami wspierały funkcjonowanie powstałych Zespołów. Członkowie Zespołów, zarówno dzieci jak i osoby dorosłe, starają się kultywować tradycję regionu i poprzez swoje występy na imprezach lokalnych przedstawiają lokalną tradycję, promują i kultywują tradycję regionu. Przynależność do takich zespołów uczy pracy w zespole, wspiera rozwój dzieci i młodzieży a także poprzez występy wzmacnia więzi międzypokoleniowe.

Cel operacyjny - „Wzmacnianie więzi społecznych i zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży” został osiągnięty w znacznym stopniu.

21. Zakończenie

Głównym celem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iwkowej jest umożliwienie osobom oraz rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując przy tym własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Przy tak różnorodnych kategoriach osób i rodzin wymagających wsparcia oferowana pomoc, wspieranie i łagodzenie trudnej sytuacji osób i rodzin odbywa się nie tylko w formie materialnej, ale również poprzez wdrażanie pozamaterialnych form pomocy, w tym pracy socjalnej wobec indywidualnych osób i rodzin.

Ośrodek przywiązuje dużą wagę, do jakości udzielanych świadczeń i kwalifikacji pracowników. W 2024 roku pracownicy GOPS brali udział w szkoleniach, konferencjach oraz w seminariach i warsztatach, by zapewnić wysoką jakość świadczonej pomocy. Obowiązek organizacji szkoleń dla tych grup zawodowych wynika z ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Podchodzimy do realizacji zadań profesjonalnie i z należytą starannością. Osoby i rodziny zgłaszające się o pomoc mogą liczyć na życzliwość pracowników oraz wszechstronną pomoc, adekwatną do oczekiwań i naszych możliwości.

Nasza działalność opiera się na posiadanych zasobach, wykwalifikowanej kadrze i profesjonalnym podejściu do realizowanych zadań. Każdy mieszkaniec Gminy, który zmaga się z problemami, z którymi nie może sobie sam poradzić, znajdzie tu życzliwe przyjęcie i profesjonalną pomoc. Staramy się, aby pomoc społeczna nie była kojarzona jedynie z wypłatą świadczeń finansowych. Rozwijamy naszą ofertę dla potrzeb osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Rok 2024 był rokiem kontynuacji wielu nowych zadań poczynając od świadczeń na rzecz Obywateli Ukrainy po bony energetyczne i działania profilaktyczne. Nie zapomniano o kluczowych problemach rodzin objętych wsparciem pracowników socjalnych, opiekunek i asystenta rodziny. Duży nacisk kładziono na utrzymanie jednostek zagrożonych wykluczeniem społecznym w środowisku, choć mimo wielu naszych starań nie zawsze było to możliwe. Rok 2025 będzie kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw, przyjętych gminnych programów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, będzie również rokiem nowych inicjatyw.